

Obiectivul de investiții “Parcul Municipal Hipodrom” - cu titlul:

**PARCURIILE MUREȘULUI,
TÂRGU MUREȘ**
*„ANSAMBLUL VERDE-ALBASTRU
PARCUL HIPODROM, PARCUL
MUNICIPAL, CANALUL TURBINEI”*
CONCURS DE SOLUȚII

ANEXA 1
TEMA CONCURSULUI

CUPRINS

1. DATE GENERALE.....	3
1.1. Autoritatea contractantă și organizatorul concursului	3
1.2. Scopul concursului.....	3
1.3. Miza investiției: oportunități și necesități	3
1.4. Aria de intervenție și obiectivele de investiție.....	4
1.4.1. Obiectivul de investiții 1: Zona Hipodrom cu Brațul Mort și malul Mureșului adiacent.....	4
1.4.2. Obiectivul de investiții 2: Zona Parc Municipal	5
1.4.3. Obiectivul de investiții 3: Zona Alea Carpați - Canalul Turbinei	5
1.5. Utilizări, funcțiuni și activități actuale ale sitului	6
2. CONTEXTUL ȘI ZONA DE INTERVENȚIE	9
2.1. Context geografic.....	9
2.1.1. Topografie/relief	9
2.1.2. Geologie.....	9
2.1.3. Hidrologie	10
2.1.4. Climă	10
2.3. Faună	11
2.4. Repere istorice ale sitului.....	12
2.5. Evoluția hidrografică a orașului	13
2.6. Rețeaua de spații verzi	14
2.7. Mobilitate și circulații.....	15
2.8. Prevederi ale documentațiilor de urbanism	16
2.9. Consultarea populației	18
3. CERINȚE DE TEMĂ	19
3.1. Cerințe generale, principii de proiectare.....	19
3.1.1. Valorizare peisajeră și ecologică	19
3.1.2. Deschidere publică	20
3.1.3. Accesibilitate	20
3.1.4. Incluziune socială.....	21
3.1.5. Adaptabilitate	21
3.1.6. Gestionare diferențiată	21
3.1.7. Atmosferă.....	22
3.2. Cerințe specifice la nivelul obiectivelor de investiție	22
3.2.1. Obiectivul de investiții 1: Zona Hipodrom cu Brațul Mort și malul Mureșului adiacent.....	22
3.2.2. Obiectivul de investiții 2: Parcul Municipal	28
3.2.3. Obiectivul de investiții 3: Zona Alea Carpați - Canal Turbinei	31
4. PIESE CERUTE	33
4.1. PROPUNEREA FINANCIARĂ.....	33
4.2. PROPUNEREA TEHNICĂ / PLANȘE DE CONCURS.....	33
5. CRITERII DE EVALUARE	36

1. DATE GENERALE

1.1. AUTORITATEA CONTRACTANTĂ ȘI ORGANIZATORUL CONCURSULUI

Autoritatea contractantă în cadrul concursului de soluții este Municipiul Târgu Mureș, acesta urmând să devină beneficiarul contractului de servicii rezultat în urma acestui concurs.

Organizarea concursului se realizează cu sprijinul Ordinului Arhitecților din România (OAR), organizație profesională ce își asumă misiunea de a crește calitatea spațiului urban și a arhitecturii și promovarea acestora ca acte de cultură de interes public. În acest sens, OAR promovează politici și practici profesionale care valorizează patrimoniul construit și natural și favorizează producția unei arhitecturi de valoare, domenii fundamentale pentru calitatea vieții.

1.2. SCOPUL CONCURSULUI

Scopul concursului este contractarea de către Primăria Municipiului Târgu Mureș a serviciilor de proiectare necesare realizării ansamblului verde-albastru Parcul Hipodrom - Parcul Municipal - Canalul Turbinei, în acord cu valorile și specificațiile enunțate în prezenta documentație, în urma selectării celei mai bune soluții pentru realizarea acestui pachet de investiții.

1.3. MIZA INVESTIȚIEI: OPORTUNITĂȚI ȘI NECESITĂȚI

Dezvoltarea istorică și structura urbană a municipiului Târgu Mureș au fost puternic modelate de prezența cursurilor de apă: râul Mureș cu diversele sale brațe și meandre, precum și afluenții acestuia. Relația orașului cu diferitele cursuri de apă s-a tradus în timp, fie în realizarea unor infrastructuri menite să îndepărteze râul de oraș, fie prin intervenții ce au integrat cursurile de apă în trama urbană prin regularizarea, canalizarea sau drenarea subterană a lor.

Miza concursului este reintegrarea arealului natural verde-albastru aferent cursurilor de apă ale Mureșului în spațiul urban prin realizarea unui nou sistem major de parcuri ce ar reda identitatea de oraș la Mureș municipiului Târgu Mureș. Este vizată amplificarea valorilor peisagistice, ecologice și de reziliență climatică urbană, totodată oferind o infrastructură îmbunătățită de mobilitate urbană durabilă pietonală și velo și o gamă largă de spații de recreere, socializare, relaxare și loisir, mișcare în aer liber și joacă.

Arealul ce face obiectul concursului se prezintă astăzi sub forma unor fragmente izolate de spații verzi rezultate în urma diferitelor operațiuni de construire și densificare a luncii râului Mureș. Acestea sunt adesea necorelate și rupte de contextul urban, natural și istoric. Reintegrarea fragmentelor de natură are ca scop atât restabilirea unei continuități ecologice de-a lungul albiei istorice a râului Mureș, cât și crearea și reactivarea unor spații de promenadă și conexiune cu natura râului, în strânsă legătură cu nucleul istoric al orașului.

Odată cu reunificarea diferitelor fragmente verzi ale Mureșului (zona Hipodrom, Brațul Mort, malul Mureșului, Parcul Municipal, Canalul Turbinei) într-o rețea naturală și urbană coerentă, zona Hipodrom și întreaga suită de parcuri la Mureș au potențialul să devină un reper urban verde în rețeaua de spații publice ale orașului și o verigă de legătură ecologică și simbolică cu Mureșul.

1.4. ARIA DE INTERVENȚIE ȘI OBIECTIVELE DE INVESTIȚIE

Se solicită conceperea unei rețele de spații verzi-albastre cu centrul de greutate în zona Hipodrom, având conexiuni spre malul râului Mureș la nord-vest, brațul natural și vărsarea pârâului Pocloș la sud, respectiv în amonte în lungul canalului Turbinei, incluzând spațiile neconstruite din Parcul Municipal și malurile canalului din zona Alea Carpați.

Arealul de intervenție este împărțit în trei obiective distincte de investiție pentru a facilita implementarea în faze și a păstra în același timp viziunea unitară și coeziunea funcțională a diferitelor intervenții. Cele trei obiective și importanța lor în cadrul viitorului proiect sunt descrise în cele ce urmează.

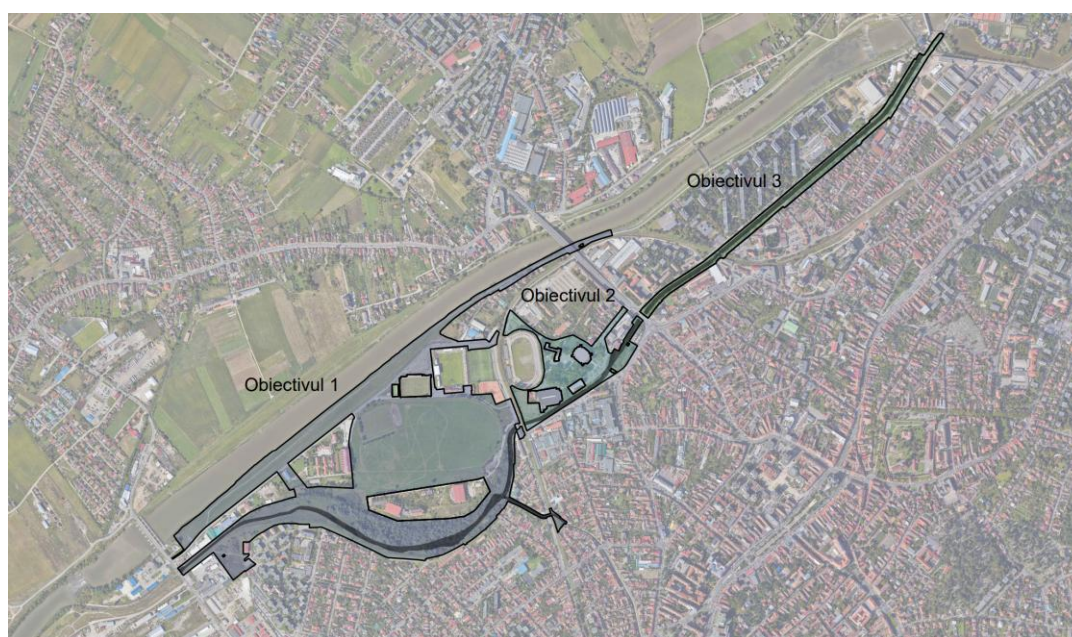

Fig.1 Limitele obiectivelor de investiție

1.4.1. Obiectivul de investiții 1: Zona Hipodrom cu Brațul Mort și malul Mureșului adiacent

Această zonă, care corespunde cu o arie istorică de meandrare a Mureșului, va concentra intervențiile cele mai ample solicitate a fi studiate prin concursul de soluții. Arealul este definitoriu pentru intențiile concursului, desfășurându-se între vechea albie a Mureșului și cea nouă. Concurenții vor avea ocazia să propună soluții atât pentru protejarea zonei Brațului Mort al Mureșului, zonă de maxim interes ecologic, cât și pentru integrarea traseelor hipice, respectiv pentru

realizarea de legături pietonale și ecologice între Mureșul vechi și cel nou, redefinind astfel identitatea zonei Hipodrom ca parc urban la Mureș. Pentru a permite maximizarea valorilor ecologice, dar și atingerea obiectivelor de dezvoltare a rețelei velo-pietonale, sunt incluse în arealul de concurs o serie de spații ce pot fi catalogate azi ca reziduale între diferitele funcțiuni prezente pe sit sau adiacent: terenuri de sport, funcțiunile aferente hipodromului, construcții diverse. Noul parc dezvoltat în jurul nucleului Hipodrom va fi unul bine conectat atât la Mureș cât și la trama stradală a orașului, solicitându-se legături cât mai directe cu centrul istoric, de exemplu de-a lungul pâraului Pocloș.

Suprafața de intervenție: ~ 43,4 ha

1.4.2. Obiectivul de investiții 2: Zona Parc Municipal

Zona fostei insule „Elba”, care a devenit ulterior „Parcul Elisabeta”, a fost în trecut primul și unicul exemplu de integrare urbană al unui spațiu natural aferent Mureșului în țesutul urban. De-a lungul secolului XX acest spațiu se îndepărtează de râu, pierde contactul direct cu apa, caracterul de insulă fiind menținut în schimb de obstacolele infrastructurale: cale ferată, infrastructură sportivă. Spațiul vital al actualului Parc Municipal este suprasaturat în prezent cu construcții, parcul în sine devenind un spațiu rezidual de circulație între diferitele clădiri prezente pe sit. Integrarea Parcului Municipal în sistemul verde-albastru municipal este importantă pentru a asigura continuitatea ansamblului de parcuri, dar și pentru a reda coerență și identitate spațială actualului parc, în relația atât cu râul Mureș cât și cu nucleul istoric al orașului.

Suprafața de intervenție: ~ 6,4 ha

1.4.3. Obiectivul de investiții 3: Zona Alea Carpați - Canalul Turbinei

Zona actualului Canal al Turbinei este fostul braț al Mureșului cunoscut în trecut ca brațul Morii, regularizat și controlat de-a lungul timpului pentru a îndeplini anumite roluri funcționale legate de industria și infrastructura orașului. Zona canalului este continuarea din amonte a Brațului Mort al Mureșului care face ca întreaga zonă urbană Hipodrom - Alea Carpați să fie un cartier între ape. Regândirea legăturii între Brațul Mort al Mureșului și Canalul Turbinei este necesară pentru asigurarea unui coridor verde albastru care va contribui atât la continuitatea longitudinală de-a lungul canalului cât și la apropierea centrului istoric de râu prin ameliorarea conexiunilor transversale între cartierul Alea Carpați și țesutul istoric al orașului.

Suprafața de intervenție: ~ 4,7 ha

1.5. UTILIZĂRI, FUNCȚIUNI ȘI ACTIVITĂȚI ACTUALE ALE SITULUI

1.5.1. Zona Hipodrom cu Brațul Mort și malul Mureșului adiacent

Zona Hipodromului este în prezent bază pentru activități hipice tradiționale: antrenamente, evenimente sportive, plimbări călare și activități conexe – și este utilizată în principal de Depozitul de Armăsari Târgu Mureș și Clubul Hipic Romsilva (1.1). În vecinătatea nordică se află Stadionul Municipal Trans-Sil (1.2) și diverse complexe sportive publice

și private (1.3 – teren de fotbal public, 1.4 - teren de fotbal al Liceului cu program sportiv, 1.5 – terenuri de tenis private), un restaurant (1.6), parcări și suprafețe deschise folosite ca terenuri libere sau spații verzi, iar spre vest Depozitul de Armăsari (1.7) și sediul Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (1.8). Accesul principal se face din strada Insulei, o arteră intens circulată inclusiv cu trafic greu (până la momentul finalizării centurii ocolitoare). În perimetrul Obiectivului de investiții 1, este inclusă și o suprafață de la limita vestică a Depozitului de Armăsari, în prezent ocupată de un fânar, cu scopul creșterii conectivității între malul Mureșului și Brațul Mort al acestuia. La sud se află un teren aparținând Romgaz (1.9), cu construcții ale unui complex sportiv și de agrement abandonate, care creează o enclavă între zona sportivă și Brațul Mort al Mureșului. Acesta din urmă are o valoare naturală ridicată și este utilizat mai ales pentru recreere informală – plimbări, observarea naturii, pescuit ocazional – însă accesul este limitat și fragmentar. În același perimetru se află și zona de vărsare a pârâului Pocloș (1.10), în prezent inaccesibilă pietonilor datorită gardurilor locuințelor adiacente, dar cu potențial de a deveni pe viitor o legătură velo-pietonală directă cu centrul orașului. De la Strada Barajului spre est se succed zone cu funcțiuni diferite – industriale, cartiere de blocuri și zone de locuințe individuale. Pe malul său sudic Brațul este protejat de un dig pentru care este în pregătire un proiect de amenajare a unei piste pentru biciclete de către Administrația Națională Apele Române. Aceeași entitate publică are în desfășurare un proiect vizând refacerea continuității longitudinale a albiei Brațului Mort și Canalului Turbinei. Ambele documentații se regăsesc în Anexa 8.1. și 8.2.

Malul Mureșului este valorificat în prezent informal pentru plimbări, pescuit și observarea naturii. Lipsa unor trasee amenajate și a conexiunilor transversale face ca accesibilitatea să fie redusă iar legătura cu zonele adiacente ale orașului să fie fragmentată. O problemă majoră o constituie conectivitatea între mal și zona Hipodromului, îngreunată de traficul de pe strada Insulei, precum și lipsa legăturii

directe cu promenada existentă în lungul Mureșului în zona cartierului Alea Carpați. Pe mal există un mic ponton care permite contactul direct cu apa, iar râul este folosit și pentru activități sportive nemotorizate precum caiac-canoe.

1.5.2. Zona Parc Municipal

Parcul Municipal constituie un nucleu verde central, dar este înconjurat de un context urban complex și eterogen. La nord se află curtea fostei Cazărmi Militare (2.1), care o perioadă a fost utilizată ca piață de vechituri, dar în prezent este nefuncțională și aflată

într-o stare avansată de degradare. Tot la nord se regăsește un drum și un acces secundar în parc. Intrarea principală publică se află în sudul Parcului Municipal, între Sala Polivalentă (2.2) și clădirea TVR (2.3). Un alt acces secundar se regăsește la vest, dinspre strada Uzinei, între Hotelul Everest (2.4) și Sala Polivalentă. Lângă intrarea principală în parc, pe partea stângă se află clădirea TVR, clădirea patinoarului aflată în curs de finalizare (2.5) și o clădire a Clubului Sportiv Municipal adiacentă unor terenuri de tenis abandonate (2.6). În față, la capătul axului central al parcului se găsește Stadionul Bölöni László (2.7), cu tribune din beton, utilizat temporar ca spațiu de depozitare a materialelor. În nordul stadionului este prevăzut a se executa un skatepark (2.8 - conform Anexei 8.5). În partea dreaptă a axului se află o clădire P+1 destinată cluburilor sportive și anexelor (2.9), iar în dreapta acesteia un teren de handbal (2.10) și terenuri de baschet (2.11). La vest de Sala Polivalentă, între Canalul Turbinei și Strada Uzinei se regăsește complexul Electrica și fosta turbină (2.12) – reper de patrimoniu industrial – iar pe malul opus al canalului se află funcțiuni de restaurant și pensiune, precum și fostul ștrand (2.13), unde funcționau odinioară băile evreiești, astăzi nefuncțional. La sud de parc, pe latura opusă a străzii Tamás Ernő, se află ansamblul fabricii Richter Gedeon, Hotel Arena și alte funcțiuni comerciale. Accesul în parc este astfel diversificat, dar spațiile publice sunt dominate de construcții și parcuri extinse și trafic auto care fragmentează continuitatea pietonală. De asemenea, conexiunile cu Hipodromul și malul Mureșului sunt limitate, realizându-se în prezent prin treceri informale peste calea ferată. În interior, drumurile asfaltate și parcare mașinilor se suprapun cu funcțiunea de spațiu verde, iar priveliștea este adesea afectată de clădiri în lucru, construcții neutilizate, garduri deteriorate și depozite temporare de materiale. Provocările majore sunt legate de fragmentarea spațiului, barierele fizice, presiunea parcarilor, conflictele vizuale și lipsa unor conexiuni fluide cu rețeaua verde-albastră a orașului.

1.5.3. Zona Aleea Carpați - Canalul Turbinei

Canalul Turbinei reprezintă un element linear important în structura urbană, însoțit de zone cu caracter mixt – rezidențial, public și industrial. De-a lungul său apar ansambluri de locuințe colective și individuale, instituții publice (Camera de Conturi - 3.1, Colegiul

Agricol „Traian Săvulescu” - 3.2), ansambluri industriale (SGA Mureș – 3.3, fosta fabrică Mobex - 3.4), funcțiuni hoteliere și comerciale, cum ar fi Cocoșul de Aur (3.5), spații publice de alimentație și servicii, precum și complexul Aquaserv (3.6), clădiri de patrimoniu tehnic de început de secol XX. Canalul este traversat de numeroase poduri rutiere, pietonale și feroviare care oferă perspective vizuale și legături între cartierele adiacente, însă continuitatea pietonală și velo este fragmentată iar conexiunile peste calea ferată sunt în multe cazuri informale și nesigure. În apropierea zonei de baraj și a Străzii Plutelor, canalul face legătura directă cu Complexul de agrement Weekend (3.7), utilizat intens pentru activități recreative și sportive. Spațiul adiacent canalului este sufocat pe alocuri de parcuri și circulație auto, dar este folosit informal pentru pescuit și plimbări. În ciuda presiunii urbane și a utilizărilor fragmentare, Canalul Turbinei păstrează potențialul de coridor verde-albastru capabil să conecteze zona centrală a orașului cu malul Mureșului și cu principalele spații de recreere. În dreptul străzii Zăgazului este prevăzut a se executa o legătură majoră pentru oraș cu un pod peste râul Mureș, având un profil stradal urban cu trotuare, piste pentru biciclete și carosabil (conform Anexei 8.4).

2. CONTEXTUL ȘI ZONA DE INTERVENȚIE

Târgu Mureș este un oraș a cărui dezvoltare a fost strâns legată de-a lungul secolelor de prezența și dinamica cursurilor de apă. Râul Mureș, principalul ax natural al zonei, împreună cu afluenții săi, a modelat peisajul și structura urbană, influențând amplasarea cartierelor, a spațiilor verzi și a zonelor economice. Legătura dintre oraș și apă este geografică și istorică, această interdependență păstrându-se până în zilele noastre.

Analiza istorică relevă faptul că spațiile verzi urbane își au parțial originea în zonele inundabile sau în fostele lunci ale râului. Transformarea acestora în parcuri și grădini publice reprezintă un exemplu de adaptare a orașului la mediul natural, dar și de valorizare a patrimoniului peisagistic.

2.1. CONTEXT GEOGRAFIC

2.1.1. TOPOGRAFIE/RELIEF

Municipiul Târgu Mureș este amplasat în culoarul larg al râului Mureș, la contactul dintre Câmpia Transilvaniei, Podișul Târnavelor și zona munților vulcanici, cu prelungirile lor submontane. Relieful urban este variat, compus din lunca Mureșului, terasele sale succesive și versanții care le delimitează, la care se adaugă vale îngustă a pârâului Pocloș, afluent sudic al Mureșului. Orașul se dezvoltă pe mai multe niveluri altimetrice, între 310 m pe talvegul Mureșului și 450 m pe culmea Dealului Cornești, conturând o configurație naturală de tip amfiteatru.

Râul Mureș traversează orașul pe direcția nord-est – sud-vest, formând o luncă largă de 3–4 km, la altitudinea medie de 307 m, iar terasele sale se ridică la 300 m (prima) și 360 m (a doua). Pârâul Pocloș modelează o luncă secundară, îngustă, situată la 310 m altitudine, cu terase slab diferențiate.

Această morfologie a influențat direct dezvoltarea urbană: orașul medieval s-a format pe prima terasă a Mureșului, extinderile moderne s-au produs în lunca Pocloșului, iar terasele superioare au fost ocupate treptat, în special după anii 1970.

2.1.2. GEOLOGIE

Municipiul Târgu Mureș este situat în partea centrală a Depresiunii Transilvaniei, pe un substrat sedimentar alcătuit în principal din depozite neogene – argile, marne și nisipuri – acoperite de formațiuni cuaternare. În lunca Mureșului predomină aluviunile recente, constituite din nisipuri, pietrișuri și argile, iar pe terase apar depozite de pietrișuri și nisipuri, care dau terenului o stabilitate variabilă. Structura geologică include complexe marno-argiloase și nisipoase, intercalate cu depozite proluvio-deluviale, ceea ce explică susceptibilitatea unor zone la tasări și alunecări de teren, mai ales pe versanții defrișați sau intens utilizați.

Sub stratul de sol al luncii se află un nivel de pietrișuri cu nisipuri ce constituie un acvifer freatic, utilizat punctual, dar cu resurse limitate comparativ cu apa de

suprafață asigurată de râul Mureș. În trecut, argilele și balastierele din zonă au fost exploatate, iar unele dintre aceste terenuri au fost ulterior încorporate în intravilanul urban. Relieful are un caracter general domol, cu interfluvii joase și văi largi, iar din punct de vedere al hazardurilor naturale municipiul se încadrează într-o zonă cu seismicitate medie.

2.1.3. HIDROLOGIE

Principalul curs de apă al municipiului Târgu Mureș este râul Mureș, care traversează orașul pe direcția nord-est – sud-vest. În trecut, Mureșul se ramifica în trei brațe, însă astăzi mai este activ un singur curs principal rezultat în urma ampleror lucrări hidrotehnice de regularizare din anii 1970, survenite în urma unor inundații catastrofale. Al doilea curs de apă ca importanță este pâraul Pocloș (cunoscut și sub denumirea de „pârâul Iadului”), format prin confluența a două fire de apă: pâraul Sășvar, provenit dinspre satul Livezeni, și pâraul Vațman, din zona satului Corunca.

În trecut, existau și alte cursuri de apă de mici dimensiuni care traversau orașul, astăzi dispărute aproape complet, rămase doar în toponimia locală. În prezent, pe lângă Mureș și Pocloș, rețeaua hidrografică mai cuprinde doar pâraie cu caracter torențial și debite variabile, active mai ales în perioadele cu precipitații intense.

Regimul hidrologic al Mureșului este determinat de precipitații și de topirea zăpezilor din zonele montane. Lunca Mureșului a fost în trecut predispusă la inundații periodice, însă lucrările de regularizare și îndiguire au redus considerabil acest risc. Cu toate acestea, zonele joase rămân vulnerabile la viituri, iar pâraul Pocloș este expus fenomenelor de colmatare și poluare difuză din zona urbană. Rețeaua hidrografică reprezintă un element esențial în structura ecologică a orașului, funcționând ca un sistem de coridoare verzi-albastre ce leagă zonele naturale și spațiile verzi urbane.

2.1.4. CLIMĂ

Municipiul Târgu Mureș are un climat temperat-continental moderat, influențat de poziția sa centrală în Transilvania și de apropierea Munților Gurghiu. Temperatura medie anuală este de aproximativ 8,2 °C, cu o medie de –3 °C în ianuarie și 19 °C în iulie, iar amplitudinea termică anuală atinge 23–24 °C. Cantitatea medie de precipitații variază între 600 și 663 mm/an, cu un maxim în iunie și un minim în februarie, iar umiditatea atmosferică medie este de aproximativ 77%. Vânturile dominante provin din nord și nord-vest, fiind canalizate de valea Mureșului.

În ultimele decenii, analiza climatică indică o tendință de încălzire – ierni mai blânde, cu strat de zăpadă redus, veri mai calde și creșterea frecvenței zilelor tropicale, ceea ce reflectă o creștere a temperaturii medii anuale cu 0,5–1,2 °C.

2.2. VEGETAȚIE

La nivelul municipiului Târgu Mureș, vegetația se distribuie diferențiat în funcție de altitudine și de condițiile locale de mediu. În luncile și pe malurile râului Mureș predomină asociațiile de zăvoaie cu salcie (*Salix sp.*) și plop (*Populus sp.*), iar pe terase și zonele de deal, apar păduri de foioase - stejar (*Quercus sp.*), carpen (*Carpinus sp.*), tei (*Tilia sp.*) și frasin (*Fraxinus sp.*) - alături de plantații ornamentale și pajiști secundare în spațiile urbanizate.

În arealul de intervenție, deși este situat parțial în proximitatea apelor, structura și compoziția vegetației diferă semnificativ de tiparele naturale zonale, fiind influențate de utilizările anterioare ale terenului, de intervențiile antropice și de prezența speciilor alohtone. Această diversitate structurală și compozițională impune analiza separată a fiecărui obiectiv cu subzonele aferente, pentru a evidenția particularitățile existente.

Zona Hipodromului este dominată de arbori izolați sau în alinamente – nuc (*Juglans sp.*), salcâm (*Robinia sp.*), plop (*Populus sp.*), tei (*Tilia sp.*), măr (*Malus sp.*) și castan (*Aesculus sp.*). Stratul arbustiv lipsește, iar vegetația alohtonă, precum exemplarele de tuia, asigură un camuflaj vizual parțial al construcțiilor, dar nu se integrează în peisajul local.

Brațul mort al Mureșului are o vegetație densă, naturalizată, dominată de salcie (*Salix sp.*), nuc (*Juglans sp.*) și plop (*Populus sp.*), la care se adaugă salcâm (*Robinia sp.*), prun (*Prunus sp.*) și carpen (*Carpinus sp.*). Prezența pomilor fructiferi (măr – *Malus domestica*, nuc – *Juglans sp.*, prun – *Prunus sp.*) indică foste grădini, iar densitatea ridicată a arborilor creează un habitat valoros, deși greu accesibil.

Malul Mureșului prezintă o vegetație mai redusă, cu arbori izolați de salcâm (*Robinia sp.*) și alun (*Corylus sp.*) și o acoperire erbacee spontană, afectată de perioadele secetoase.

De-a lungul Canalului Turbinei, vegetația este diversă și dominată de arbori maturi de arțar (*Acer sp.*), tei (*Tilia sp.*), nuc (*Juglans sp.*), plop (*Populus sp.*) și salcâm (*Robinia sp.*), alternând cu exemplare ornamentale și alohtone, ceea ce conferă un peisaj eterogen.

În Parcul Municipal, vegetația este bogată și matură, alcătuită din stejar (*Quercus sp.*), castan (*Aesculus sp.*), tei (*Tilia sp.*), frasin (*Fraxinus sp.*), arțar (*Acer sp.*), carpen (*Carpinus sp.*), mestecăn (*Betula sp.*) și molid (*Picea sp.*). Arborii definesc caracterul peisajer al parcului, oferindu-i o valoare ecologică și vizuală ridicată, în timp ce vegetația erbacee și arbustivă are o prezență redusă și discontinuă.

2.3. FAUNĂ

Fauna urbană a municipiului Târgu Mureș reflectă un echilibru între adaptarea la mediul antropizat și conservarea elementelor naturale asociate coridorului ecologic al râului Mureș și habitatelor forestiere și acvatice adiacente. Avifauna este grupul

dominant, incluzând atât specii sinantropice, cât și specii dependente de arborii maturi, zonele umede și malurile râului. Fauna de amfibieni, reptile și mamifere mici completează biodiversitatea locală, evidențiind un potențial ecologic remarcabil. Având în vedere particularitățile de habitat și utilizare ale fiecărei zone analizate în cadrul concursului, fauna este tratată diferențiat pe obiective pentru a evidenția specificul ecologic și potențialul de conservare sau valorificare al fiecărei unități.

În zona Hipodromului, dominată de pajiști și spații deschise, fauna este tipică mediilor antropizate – vrăbii, grauri, rozătoare mici și insecte polenizatoare. În contrast, brațul mort al Mureșului reprezintă un nucleu de biodiversitate urbană, adăpostind amfibieni (broasca verde, triton), reptile (șopârla de apă), o avifaună acvatică diversă (stârc cenușiu, rață mare, lișiță) și chiar o colonie activă de castor european (Castor fiber), specie cu rol pozitiv în modelarea habitatului de luncă. Valoarea naturală ridicată în context urban poate justifica încadrarea în viitor a zonei brațului mort ca arie naturală urbană.

Malurile Mureșului oferă habitate de cuibărire și hrănire pentru numeroase păsări de apă și specii de interes comunitar, consolidând importanța ecologică a coridorului fluvial. De asemenea, Canalul Turbinei, deși parțial artificial, funcționează ca un coridor ecologic secundar, frecventat de păsări acvatice și lilieci.

În Parcul Municipal, arborii maturi și mozaicul de spații verzi urbane susțin o avifaună bogată, cu specii precum ciocănitori, pițigoi, mierle, dar și păsări răpitoare mici (vânturelul roșu, ciuful de pădure). În ansamblu, structura faunistică a municipiului Târgu Mureș relevă un sistem urban încă funcțional din punct de vedere ecologic, cu zone de interes ridicat pentru conservare și reconectare peisajeră.

2.4. REPERE ISTORICE ALE SITULUI

Municipiul Târgu Mureș s-a format într-un punct strategic al Transilvaniei, pe culoarul Mureșului, la intersecția unor regiuni cu resurse și funcțiuni economice diferite. Deși urmele de locuire datează din preistorie, structura urbană s-a conturat în Evul Mediu, când așezarea rurală inițială s-a transformat într-un târg meșteșugăresc și comercial, atestat documentar în secolul al XIV-lea.

Orașul s-a dezvoltat inițial pe a doua terasă a Mureșului, în jurul actualei cetăți și al Pieței Bolyai, extinzându-se ulterior în luncă, odată cu regularizarea cursului râului și conectarea zonelor „de sus” și „de jos”. În secolele XVI–XVII apar fortificațiile și primele edificii reprezentative, iar în epoca modernă orașul se extinde pe ambele maluri ale Mureșului, integrând satele din apropiere. Secolele XIX–XX aduc modernizarea infrastructurii – căi ferate, străzi, cartiere rezidențiale, zone industriale și primele spații verzi urbane. După inundațiile din anii 1970, lucrările de îndiguire au consolidat relația dintre oraș și râul Mureș.

Astăzi, structura urbană a Târgu Mureșului reflectă clar etapele istorice de creștere, vizibile în țesutul construit, în amplasarea spațiilor publice și în continuitatea coridorului hidrografic care a modelat evoluția localității.

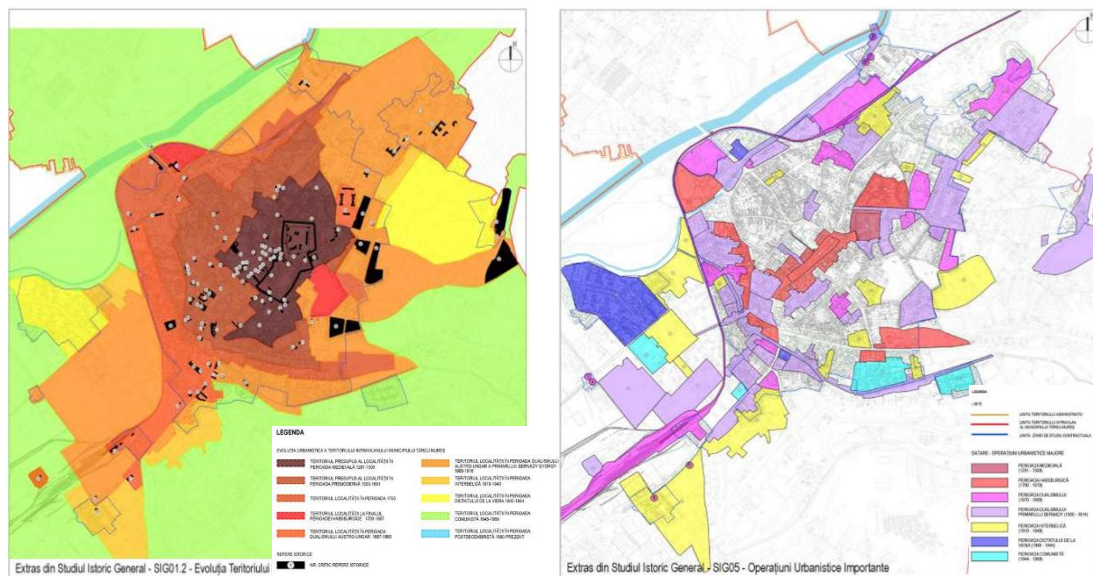

Fig.2 Extras din Studiul Istoric General - Studii de fundamentare Plan Urbanistic Zonal Preliminar – Zona Construită Protejată Târgu Mureș (2021)

2.5. EVOLUȚIA HIDROGRAFICĂ A ORAȘULUI

Rețeaua hidrografică a municipiului Târgu Mureș a cunoscut transformări majore, determinate de evoluția naturală a Mureșului și de lucrările de regularizare. În trecut, râul avea un curs meandrat, cu mai multe brațe secundare, dintre care unul traversa zona centrală. Regularizările din secolul al XIX-lea au condus la dispariția brațului central, la stabilizarea Brațului Mort și la formarea Insulei Elba, transformată ulterior în actualul Parc Municipal.

De-a lungul timpului, rețeaua de ape s-a extins prin lucrări antropice: Canalul Morii, derivat din Mureș, alimenta morile orașului, iar pârâul Pocloș a fost parțial rectificat la începutul secolului XX. După inundațiile din anii 1970, au fost realizate îndiguiri, consolidări de maluri și baraje, reducând semnificativ riscul de inundații în zona centrală.

Astăzi, strategia de gestionare și valorificare a resurselor hidrografice vizează crearea unei rețele coerente de coridoare verzi-albastre, prin integrarea Mureșului, Pocloșului și Canalului Turbinei într-un sistem urban de protecție, recreere și mobilitate lentă, care să reconecteze orașul cu structura sa naturală.

Astfel, evoluția hidrografică a orașului reflectă trecerea de la un peisaj natural dominat de meandre și zone umede extinse, la un sistem controlat de lucrări de regularizare, dar care păstrează un potențial ridicat pentru reconectarea spațiilor urbane la apă.

Fig.3 Harta de hazard și risc la inundații fluviale în arealul studiat (inundatii.ro)

2.6. REȚEAUA DE SPAȚII VERZI

Rețeaua de spații verzi a municipiului Târgu Mureș reprezintă o infrastructură ecologică fundamentală, contribuind la echilibrul climatic, calitatea spațiului urban și coeziunea socială. Structura actuală include fragmente de grădini urbane și scuaruri, aliniamente stradale, spații verzi în cartierele socialiste, zone de agrement și păduri periurbane, completate de malurile verzi ale Mureșului și afluenților săi. Cele mai importante nuclee verzi sunt Platoul Cornești, zona Brațului Mort al Mureșului și canalul Turbinei, care asigură o continuitate naturală semnificativă. Pădurile din Budiu (380 ha) și Remetea (160 ha) completează sistemul periurban, oferind funcțiuni de protecție și potențial pentru recreere.

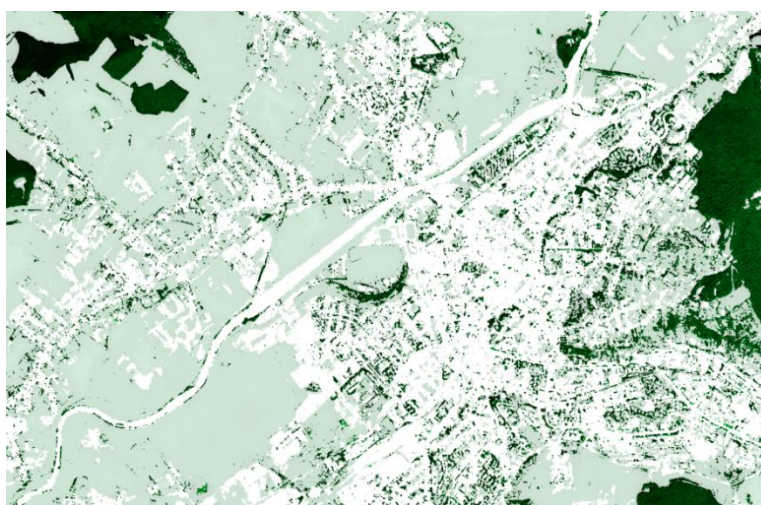

Fig.4 Rețeaua actuală de spații verzi (prelucrare pe baza GoogleEarth-Meta)

În ciuda acestor resurse, rețeaua verde este fragmentată și inegal distribuită, cu un deficit accentuat în cartierele de locuire densă realizate în anii '80–'90. Lipsa unor parcuri urbane coerente și interconectate a condus la nevoia unei abordări strategice noi, materializată prin inițierea concursului „Parcurile Mureșului”, care își

propune reconectarea orașului cu sistemul său natural și extinderea accesului public la spațiile verzi.

Pe termen lung, dezvoltarea rețelei verzi presupune crearea unor parcuri multifuncționale, extinderea aliniamentelor vegetale, conectarea pădurilor periurbane cu zonele centrale prin coridoare ecologice continue și valorificarea zonelor riverane. Această viziune urmărește transformarea sistemului verde existent într-o infrastructură urbană integrată, cu funcții ecologice, recreative și de adaptare climatică complementare.

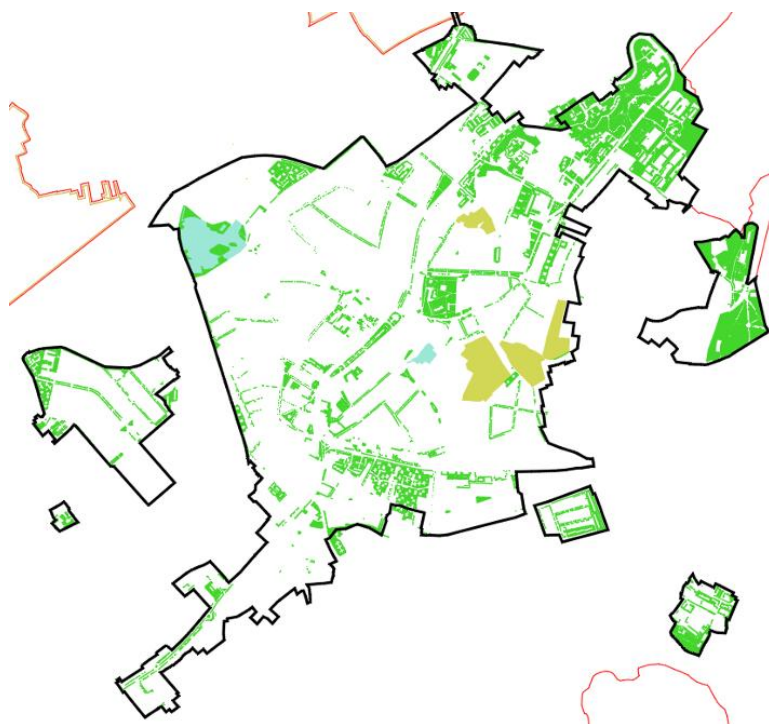

Fig.5 Distribuția spațiilor verzi în Zona Construită Protejată (parcuri, scuaruri, vegetație de aliniament, zone sport, cimitire), Sursa: Planul Urbanistic Zonal – Zona Construită Protejată Târgu Mureș (2021)

2.7. MOBILITATE ȘI CIRCULAȚII

În prezent, arealul studiat suferă de o serie de disfuncționalități din perspectiva mobilității:

- insuficiența traseelor exclusiv pietonale, promenade, piste pentru biciclete;
- lipsa unor conexiuni cheie pietonale și pentru biciclete: pe malul Mureșului, în lungul canalului Turbinei, în lungul pâraului Pocloș, în lungul căii ferate, pe Strada Călărașilor, pe Strada Insulei;
- intersecții amenajate necorespunzător;
- suprasaturarea spațiului public cu autoturisme;
- bariera feroviară care afectează circulația pietonală, velo și rutieră, datorate traseului căii ferate ce străbate zona;
- prezența traficului greu pe traseul Str. Insulei – Str. Tamás Ernő – Str. Sinaia.

În ceea ce privește intervențiile planificate și perspectivele de viitor, Planul de Mobilitate Urbană Durabilă 2021-2030 (aprobat în 2022) și Planul Urbanistic General al Municipiului Târgu Mureș (2022), prevăd următoarele:

- realizarea unei rețele de piste pentru biciclete la nivelul municipiului, cu o serie de intervenții prevăzute la nivelul ariei de intervenție din concursul „Parcurile Mureșului”;
- implementarea, pe tronsoane, a centurii ocolitoare (direcția SE-NE și direcția SV-NV) ce va permite devierea traficului de tranzit și a traficului greu din interiorul orașului și eliminarea treptată a circulației auto din zona central-istorică;

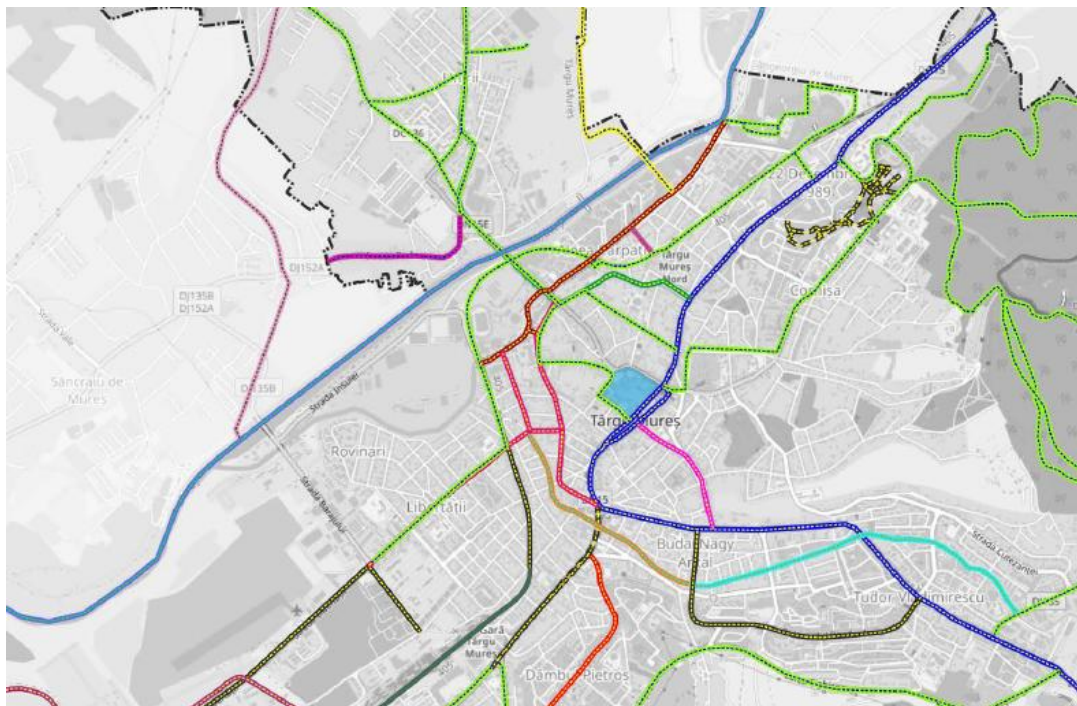

Fig.6 Infrastructura pentru biciclete propusă prin PMUD 2021-2030

2.8. PREVEDERI ALE DOCUMENTAȚIILOR DE URBANISM

Suprafața zonei studiate precum și vecinătățile acesteia sunt reglementate prin Planul Urbanistic General (PUG) al Municipiului Târgu Mureș (2022), respectiv Planul Urbanistic Zonal Preliminar – Zona Construită Protejată (PUZCP) Târgu Mureș (2021).

Aria de intervenție este reglementată conform PUG ca zonă verde de diferite tipuri: parcuri, grădini publice, scuaruri (V1a/V1aP), spații verzi pentru agrement (V3a, V3b/V3bP), spații de protecție a cursurilor de apă (V4), de protecție față de infrastructura tehnică sau sanitară (V5/V8), precum și ca zonă albastră aferentă cursurilor de apă propriu zise (Râul Mureș și pâraul Pocloș).

Vecinătățile ariei de intervenție prezintă o diversitate de cartiere, țesuturi urbane consolidate sau nestructurate din lungul cursurilor de apă:

- Țesuturi urbane centrale, aferente zonei construite protejate: cu țesut istoric, cu inserții de clădiri realizate în ultimele decenii (CP2), cu clădiri industriale, de mică producție, manufacturi și servicii pentru industrie (CP4);

- Țesuturi urbane dispersate cu funcțiuni complexe de importanță municipală și supramunicipală, precum cele de învățământ universitar și de cercetare (CB2), sau alte zone cu dotări existente (CB1/CB1P);
- Țesuturi urbane mixte: cu regim de înălțime relativ redus, maxim P+3 (CM1), sau în cadrul Țesuturilor cu blocuri de locuințe colective (CM3)
- Zona centrelor de cartier (CC);
- Zona echipamentelor publice (CE);
- Țesuturi urbane cu locuințe individuale și colective mici: cu regim discontinuu (L2a), sau izolat și grupat, realizate în baza unor lotizări prestabilite (LL/LLP);
- Țesuturi urbane cu locuințe colective medii (L1);
- Zone ale activităților: productive (AI3a/AI3aP) de servicii (AI2b);
- Zona construcțiilor și amenajărilor pentru gospodărire comunală (G1/G1P);
- Coridorul aferent căii ferate (TF).

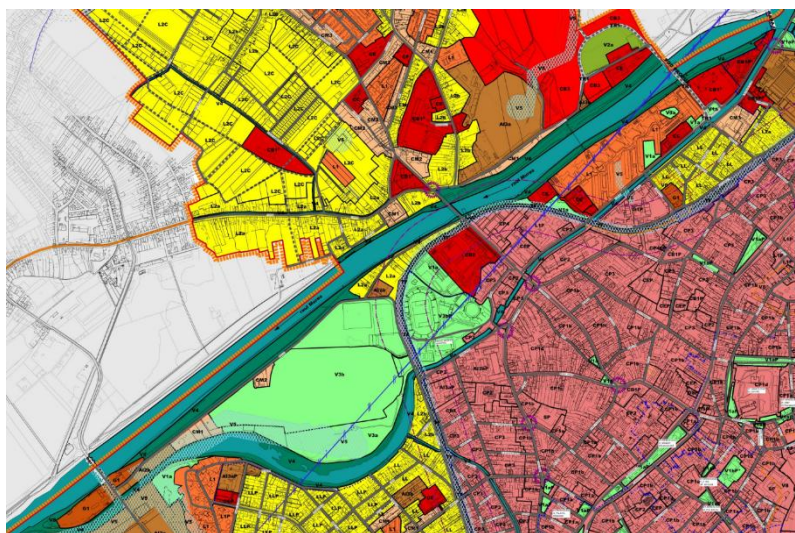

Fig.7 Planul Urbanistic General al Municipiului Târgu Mureș (2022) evidențiind diversitatea de Țesuturi urbane în lungul cursurilor de apă.

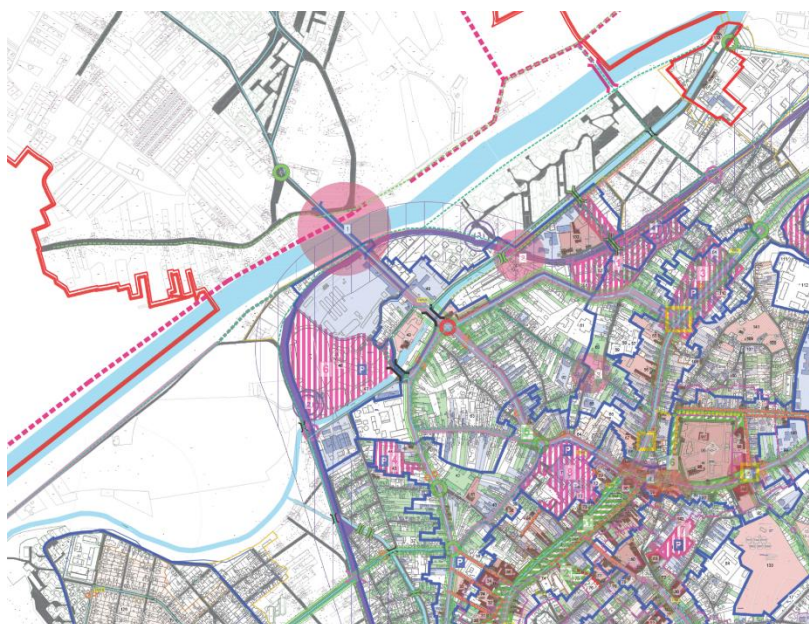

Fig.8 Planul Urbanistic Zonal – Zona Construită Protejată Târgu Mureș (2021) evidențiind elemente valoroase în țesutul urban adiacent arealului de studiu.

2.9. CONSULTAREA POPULAȚIEI

În cazul proiectului „Parcurile Mureșului”, consultarea s-a desfășurat etapizat, prin chestionar online, mese rotunde cu specialiști și dezbateri publice, având ca obiectiv prezentarea și discutarea valorilor care fundamentează tema de concurs. Chestionarul a evidențiat nevoia comunității pentru mai multe spații verzi plantate, zone umbrite și naturale, conexiuni pietonale și velo continue, locuri de joacă, activități sportive nemotorizate și posibilități de contact direct cu natura și cu apa. În cadrul întâlnirilor au fost clarificate aspecte legate de statutul juridic al terenurilor, rolul activităților hipice, integrarea proiectelor Apelor Române, conectivitatea velo-pietonală, protecția zonelor cu valoare ecologică (Brațul Mort, Pârâul Pocloș), precum și relația cu spațiile sportive și culturale existente.

Concluziile generale arată un sprijin larg pentru dezvoltarea unei rețele de spații verzi unitare, accesibile tuturor categoriilor de vârstă, cu funcțiuni recreative și educative, conectate între ele și integrate în structura urbană a municipiului. Rezultatele au fost sintetizate într-un raport scris, ce evidențiază modul în care elementele semnalate de public au fost integrate în documentație (conform Anexei 8.7 – Consultarea Populației).

3. CERINȚE DE TEMĂ

3.1. CERINȚE GENERALE, PRINCIPII DE PROIECTARE

Proiectul solicitat prin acest concurs este de mare complexitate, reclamând soluții care să pună în joc pricepere de urbanist, imaginație de arhitect și ingeniozitate de peisagist. Sinteza acestora va trebui să aibă ca rezultat o intervenție nuanțată, de mare sensibilitate, în care să se îmbine înțelegerea față de funcția memorială a locului cu componenta artistică pe care o reclamă punerea în valoare și amplificarea peisajer-ecologică a întregii rețele de spații verzi-albastre.

Se solicită conceperea unor soluții de amenajare pentru o rețea de spații publice preponderent verzi-albastre însumând aproximativ 54,5 ha cu centrul de greutate în zona Hipodrom, având conexiuni spre malul râului Mureș la nord-vest, brațul natural și vărsarea pârâului Pocloș la sud, respectiv în amonte în lungul canalului Turbinei, incluzând spațiile neconstruite din Parcul Municipal și malurile canalului din zona Alea Carpați. Această rețea de spații verzi va fi proiectată pentru a optimiza și reduce spațiul utilizat de circulații auto și parări, respectiv pentru a maximiza componenta vegetală, pietonală și velo a amenajării, totodată oferind o gamă largă de posibilități de recreere, socializare, relaxare și loisir, mișcare în aer liber și joacă.

Propunerile se vor baza pe următoarele principii:

3.1.1. VALORIZARE PEISAJERĂ ȘI ECOLOGICĂ

Amenajarea va avea ca fundament respectul pentru peisajul natural și cultural și pentru dinamica ecologică a habitatelor specifice. Cursurile de apă din zona studiată reprezintă un patrimoniu peisajer unic pentru oraș, care trebuie integrat în mod responsabil și creativ în structura urbană. Intervențiile propuse vor conserva și amplifica valorile naturale, favorizând accesul comunității la peisaj și consolidând, în același timp, procesele naturale esențiale pentru biodiversitate.

Peisajul va fi gândit ca o succesiune de experiențe vizuale și senzoriale, în care deschiderea către apă, zonele umbrite, poienile deschise și traseele de promenadă se completează reciproc. Perspectiva asupra cursurilor de apă, contactul cu vegetația specifică zonelor ripariene și variațiile topografice vor fi atent studiate prin soluțiile de proiectare.

Componenta ecologică are un rol central: protejarea zonelor cu valoare naturală ridicată (precum cele rămase în albia Brațului Mort al Mureșului) și îmbunătățirea valorii ecologice a spațiilor verzi existente și nou propuse pentru extinderea habitatelor specifice, integrarea zonelor de bioretenție, filtrare și infiltrare naturală a apelor pluviale, utilizarea speciilor vegetale native și adaptate schimbărilor climatice. Parcurile vor fi gândite ca spații de echilibru între utilizarea umană și conservarea mediului, locuri unde comunitatea poate observa direct modul în care natura contribuie la calitatea vieții urbane.

Valorizarea peisajeră și ecologică presupune, în același timp, ca proiectarea să fie sensibilă la caracterul dinamic al cursurilor de apă, cu zone posibil inundabile sau supuse transformărilor naturale. În locul unei rigidități artificiale, soluția de amenajare va îmbrățișa aceste caracteristici, transformându-le într-un atu al proiectului, respectând totodată condiționările tehnice impuse de Administrația Bazinală de Apă Mureș. Astfel, Parcurile Mureșului vor funcționa ca o verigă între natură și oraș, oferind un cadru de viață care educă, inspiră și creează identitate urbană.

3.1.2. DESCHIDERE PUBLICĂ

Caracterul fundamental al spațiilor propuse va fi cel de bun comun, destinat tuturor. Proiectarea va asigura acces liber nerestricționat, fără bariere fizice sau simbolice. Spațiile propuse vor fi gândite ca o infrastructură verde-albastră publică ce răspunde nevoilor de reziliență climatică, recreere, sănătate și socializare. Prin concepția lor ele trebuie să fie ușor de accesat, prietenoase și primitoare.

3.1.3. ACCESIBILITATE

Spațiile propuse vor fi ușor de accesat din toate direcțiile, legate de cartierele învecinate, de centrul istoric și de rețeaua de mobilitate urbană în general. Accesibilitatea presupune nu doar multiple intrări clar definite, ci și circulații interne adaptate diverselor tipuri de utilizatori: pietoni, bicicliști, persoane cu mobilitate redusă, copii sau vârstnici. Fluenta și siguranța deplasării sunt esențiale pentru ca parcurile să devină parte firească din viața de zi cu zi a locuitorilor. Se va acorda atenție inclusiv posibilelor conflicte între circulația pietonală și cea velo.

Se vor avea în vedere cel puțin:

- legături pietonale și pentru biciclete și coridoare naturale între zona Hipodrom, Parcul Municipal, cartierul Alea Carpați și Complexul Weekend, în lungul canalului Turbinei, ce ar deveni un coridor verde albastru;
- legături cu centrul istoric al orașului, inclusiv pe lângă pârâul Pocloș (cea mai scurtă legătură potențială);
- activarea și reintegrarea în circuitul de promenadă urbană a malurilor actuale ale Mureșului în dreptul zonei Hipodrom, inclusiv digurile;
- legături și trasee de promenadă pietonală în zona Brațului Mort al Mureșului cu vocație educativ-ecologică;
- ameliorarea legăturilor cu țesuturile urbane adiacente sistemului verde-albastru;
- îmbunătățirea infrastructurii pietonale și pentru biciclete, asigurând continuitate traversărilor și conectării diferitelor puncte de interes ale orașului în zona de intervenție;
- optimizarea și reducerea spațiului utilizat de circulația auto, optimizarea spațiului utilizat de parcare fără reducerea numărului acestora, respectiv maximizarea componentei vegetale, pietonale și velo a amenajării;
- reconfigurarea spațiului public ținând cont de accesibilitatea clădirilor existente adiacente;

- Îmbunătățirea accesului locuitorilor la cursurile de apă pentru recreere și sport.

3.1.4. INCLUZIUNE SOCIALĂ

Parcurile Mureșului vor oferi spații deschise tuturor, indiferent de vârstă, abilități fizice, statut social sau preferințe culturale. Ele vor găzdui o gamă diversă de zone și activități – de la locuri de joacă pentru copii de diferite categorii de vârstă, la zone liniștite de odihnă și contemplarea naturii, trasee de recreere și sport, sau zone de acces către diversele dotări sportive existente – astfel încât fiecare vizitator să își poată găsi locul potrivit. Incluziunea nu înseamnă doar coexistența unor utilizatori diferiți, ci și încurajarea întâlnirilor și a schimburilor spontane între oameni. Printr-o proiectare atentă, parcurile vor evita segregarea spațială și vor stimula interacțiunea, consolidând rolul lor de catalizatori ai coeziunii sociale și de simboluri ale unității urbane.

3.1.5. ADAPTABILITATE

Vor fi concepute spații deschise către schimbare, mai degrabă decât amenajări cu organizare predefinită, monofuncțională. „Parcurile Mureșului” trebuie să fie concepute pentru a susține atât folosirea zilnică, obișnuită, cât și evenimentele ocazionale care aduc vitalitate comunității. Anumite spații vor fi gândite pentru a putea trece cu ușurință de la funcțiuni cotidiene – plimbare, sport, relaxare – la utilizări speciale precum mici evenimente publice, proiecții în aer liber, etc. Pavilioanele și construcțiile de adăpostire vor fi puține și de mici dimensiuni, dar versatile, capabile să găzduiască multiple activități, pentru ca suprafața verde să fie maximizată. Adaptabilitatea devine astfel un principiu de reziliență: parcurile vor putea evolua odată cu comunitatea și vor rămâne relevante în timp.

3.1.6. GESTIONARE DIFERENȚIATĂ

Spațiile proiectate vor fi concepute pe principii de gestionare diferențiată, punând accent pe mentenanța redusă și pe respectul pentru mediul înconjurător. Scopul este de a crea spații urbane prietenoase cu oamenii și natura, care să fie atractive, funcționale și sustenabile în același timp.

Gestionarea diferențiată presupune împărțirea spațiilor verzi în zone cu cerințe diferite de întreținere, astfel încât resursele – apă, energie și forță de muncă – să fie folosite eficient, iar impactul asupra mediului să fie minim.

- Zone naturale protejate – spații unde intervenția umană este minimă, destinate conservării biodiversității, preîntâmpinând doar riscurile majore, precum acumularea de vegetație uscată ce poate provoca incendii.
- Zone cu întreținere redusă – covoare extinse cu plante native și pajiști sălbatice, care se întrețin aproape singure, reduc consumul de apă și elimină nevoia de tăieri frecvente sau de pesticide. Aceste zone creează habitate pentru biodiversitate și sporesc atractivitatea peisajului.
- Zone cu întreținere moderată – masive de arbuști și arbori rezistenți la condițiile locale, care necesită intervenții ocazionale, cum ar fi tăieri selective sau

curățarea căilor de acces. Aceste zone echilibrează estetica cu efortul de întreținere.

- Zone cu întreținere intensivă – spații punctuale care necesită îngrijire frecventă și atență pentru a-și menține aspectul și funcționalitatea, precum peluzele, amenajările florale, piațetele sau zonele care evidențiază construcții și elemente decorative.

Prin această abordare ponderată, parcurile devin un exemplu de armonie între natură și oraș, reducând costurile și eforturile de întreținere, în timp ce sprijină biodiversitatea, sănătatea ecosistemelor și confortul vizitatorilor.

3.1.7. ATMOSFERĂ

Dincolo de funcționalitatea și performanța ecologică și socială a parcurilor, se solicită o atenție particulară asupra atmosferei pe care o vor transmite „Parcurile Mureșului”. Se va urmări realizarea unei palete variate de ambianțe – de la zone vibrante, dedicate întâlnirilor colective, până la spații intime pentru liniște și reflecție. Contactul direct cu cursurile de apă, jocul de lumini filtrate prin vegetație, schimbările de texturi și olfactive sezoniere vor modela experiența utilizatorilor. Atmosfera nu este un simplu decor, ci un element esențial, ancorat în natura locului, care determină atașamentul emoțional față de parcuri. Prin diversitatea ei, aceasta va transforma fiecare vizită într-o experiență memorabilă și va consolida identitatea locului în imaginarul colectiv al comunității.

3.2. CERINȚE SPECIFICE LA NIVELUL OBIECTIVELOR DE INVESTIȚIE

3.2.1. Obiectivul de investiții 1: Zona Hipodrom cu Brațul Mort și malul Mureșului adiacent

Zona Hipodrom:

Se solicită redefinirea spațială a arealului ca parc urban, ținând cont totodată de funcțiunile adiacente și de pe sit. Se va asigura un sistem închegat de alei pietonale și piste velo, cu o diversitate de puncte de acces, echipate cu parcaje pentru biciclete.

Se vor prevedea treceri de pietoni și pentru biciclete peste strada Insulei, concepute astfel încât să funcționeze și în faza inițială, până la devierea traficului greu pe viitoare centură ocolitoare a orașului, cât și ulterior. În lungul străzii Insulei se va sigura continuitatea traseelor atât velo, cât și pietonale, în corelare cu amenajările propuse pe malul Mureșului.

Legăturile cu Parcul Municipal vor fi ameliorate prin conceperea de sub- sau supra-traversări velo-pietonale ale căii ferate.

Se va optimiza organizarea la sol a locurilor de parcare, păstrând numărul total de 630 locuri existente la nivelul obiectivelor 1 și 2 considerate împreună. Modul de

redistribuire a acestora este la libera alegere a concurenților pe arealul celor două obiective.

Pavilionul / pavilioanele din parc vor fi de mici dimensiuni, fiind dedicate funcțiunilor de tipul: umbrar, mică alimentație publică, toalete publice.

Proiectul va integra soluții care să permită folosirea parcului în scenarii diverse, atât cotidiene, cât și pentru evenimente speciale, în sezon estival și în sezonul de iarnă. Spațiile vor fi gândite cu un grad ridicat de flexibilitate, pentru a răspunde deopotrivă activităților de zi cu zi, dar și pentru a permite desfășurarea de activități cultural-recreative temporare (expoziții în aer liber, spații de proiecție și reprezentații în aer liber – film/spectacol – de mici dimensiuni).

Iluminatul va fi adaptat amenajărilor propuse și obiectivelor ecologice de ansamblu.

Mobilierul urban va fi diversificat (bănci, coșuri de gunoi, pergole, mese de picnic, suporturi pentru biciclete, cișmele cu apă potabilă etc), amplasat strategic, atât în zonele de repaus, cât și de-a lungul traseelor de circulație. Mobilierul va fi integrat armonios în peisaj și adaptat atât utilizatorilor individuali, cât și grupurilor.

Numărul, poziția și dimensiunile locurilor de joacă rămâne la latitudinea concurenților, în acord cu viziunea propusă. Se recomandă evitarea unor zone mono-funcționale extinse, fiind de preferat intercalarea cu zone de stat sau atracții calibrate și pentru alt tip de public.

Având în vedere densitatea de dotări sportive deja prezente în vecinătate și pe sit, nu vor fi prevăzute funcțiuni noi sportive, dar vor fi integrate cu atenție toate funcțiunile existente. În particular, amenajarea peisajeră a parcului va ține cont de posibilitatea continuării desfășurării de activități hipice.

Fig.9 Funcțiuni aferente activităților hipice ce trebuie integrate în amenajarea parcului.

Aria de intervenție exclude o parte din zonele utilizate de Depozitul de Armăsari Romsilva, precum adăposturile de cai, manejul acoperit, padocuri de mișcare, spații pentru atelaje, spații pentru personal și vizitatori/sportivi, anexe. Sunt incluse însă în aria de intervenție și trebuie integrate în soluția de amenajare a parcului următoarele elemente aferente activităților hipice:

- H00. Arealul de amenajare a diferitelor tipuri de concursuri de echitație. În prezent Clubul Hipic Romsilva organizează circa 7 ediții de concurs pe an. În viitor, frecvența și tipul concursurilor va fi determinată de deciziile și acordurile inter-instituționale, putând să scadă. Se solicită ca prin soluția de proiectare a parcului să se asigure posibilitatea amenajării temporare a traseelor de concurs hipic. Vegetația pe toate palierele este permisă și chiar încurajată, atâta timp cât se vor putea amenaja diferitele tipuri de circuite la o distanță de minim 3m față de arbori sau arbuști. Pe parcursul desfășurării concursurilor hipice trebuie asigurată de asemenea parcare pentru vehiculele de transport și a caravelor concurenților. Traseele hipice nu sunt fixe, ele fiind concepute pentru fiecare concurs în parte de către organizatorii specializați, urmărind principii precum adaptarea lungimii și dificultății la nivelul concurenților, cursivitate în parcurgerea traseului, evitarea schimbării bruște de direcție sau a curbelor de tip „S”. Soluția de amenajare a parcului trebuie să permită găzduirea temporară a diferitelor lungimi de traseu, dar fără a avea spații delimitate permanent pentru aceste evenimente: pentru categoria pre-novici (lungime traseu 600-700m), categoria CC11 (aceasta fiind și cea mai uzuală categorie, lungime traseu min 2000m – max 3000m) sau CC12 (lungime traseu 3650m). Suprafața de călcare pentru traseele hipice temporare poate fi nisip sau iarbă, gestiunea vegetației pe aceste trasee fiind efectuată astfel încât să permită evoluția în siguranță a evenimentelor. Pentru mai multe detalii legate de circuitele de concurs hipic, inclusiv câteva exemple de trasee amenajate în trecut pe amplasament, se va consulta Anexa 8.3.
- H01. Fânarul: un adăpost simplu de furaje cu dimensiunile actuale de 13x32m. A fost inclus în aria de intervenție împreună cu zona sa învecinată cu scopul creșterii conectivității între malul Mureșului și Brațul Mort al acestuia. Se va păstra funcțiunea, dar se poate re poziționa într-un amplasament aflat în legătură nemijlocită (împrejmuită) cu Depozitul de Armăsari.
- H02. Manejul exterior: un perimetru fix împrejmuit pentru dresaj, cu dimensiunea de 109m lungime X 87-98m lățime. Se va păstra funcțiunea, dar se poate re poziționa într-un amplasament aflat la o distanță nu foarte mare de Depozitului de Armăsari. Nu se impune legătura nemijlocită.
- H03-H09. Mici grupuri cu diferite tipuri de obstacole, folosite în cadrul concursurilor de echitație. Grupurile H07, H08 și H09 pot fi re poziționate liber, iar grupurile H03-H06 este de preferat să rămână în arealul prezent cu posibile re poziționări punctuale.
- H10. Zona de apă: un areal special amenajat pentru trecerea prin apă a cailor în cadrul concursurilor, de regulă reprezentând cel mai spectaculos punct de pe traseu pentru public. Se va păstra funcțiunea, dar se poate re poziționa.

Relația cu baza Romgaz va fi gândită pentru scenariul reactivării zonei tot cu funcțiuni cu vocație publică. Totodată se va ține cont de necesitatea asigurării accesului de intervenție și mentenanță la infrastructura de gaz.

Cerințe specifice pentru vegetație și biodiversitate:

Păstrarea și diversificarea vegetației existente:

Proiectul va urmări integrarea pe cât posibil a vegetației existente, cu prioritate pentru menținerea arborilor bătrâni. Se vor utiliza specii autohtone, native, specifice habitatelor caracteristice, dar și specii adaptate/pretabile locului, având ca obiectiv sporirea diversității floristico-arboricole și întărirea caracterului natural al amenajării, dar și rezistența la schimbările climatice. Nu sunt dorite inserții de specii vegetale considerate invazive, străine locului. Totodată, se va asigura menținerea parțială a habitatelor ierboase semi-naturale.

Principii de organizare a vegetației și a spațiilor deschise:

Crearea unei alternanțe armonioase între suprafețe umbrite de arbori și spații deschise de pajiști sau zone libere, completată de transparențe verticale sub coroanele arborilor, care păstrează perspectivele și facilitează activități și funcțiuni diverse.

Standarde de plantare:

Pentru arbori, se vor aplica standarde diferențiate de plantare. Astfel, în zonele mai intens utilizate se vor prevedea arbori de standard avansat, capabili să contribuie rapid la ameliorarea microclimatului și la consolidarea imaginii parcului, iar în zonele cu utilizare redusă, se vor propune exemplare mai tinere, pentru a reproduce dinamica naturală a creșterii și pentru a genera pe termen lung o structură vegetală variată.

Paleta vegetală și biodiversitatea:

Paleta de specii va fi concepută pentru a sprijini fauna pe toate nivelurile vegetale: arbori, arbuști, acoperitoare de sol. Se vor utiliza amestecuri de plante erbacee perene și pajiști înflorite, cu rol în creșterea biodiversității.

Amenajări bazate pe natură și integrare peisagistică:

Amenajarea va integra cât mai multe soluții naturale (mini-păduri, grădini de ploaie, bălți temporare/permanente cu vegetație acvatică nativă etc). De asemenea, vor fi incluse, unde este necesar, plantații de protecție adaptate vecinătăților, pentru a asigura o tranziție vizuală mai naturală și mai bine integrată în contextul peisagistic al zonei.

Gestionarea sustenabilă a spațiilor verzi:

Se recomandă formularea și aplicarea de soluții de întreținere sustenabilă a spațiilor verzi, bazate pe reducerea suprafețelor de gazon intens întreținute, favorizarea vegetației autohtone și adaptate climatic, utilizarea substraturilor permeabile, limitarea zonelor care necesită irigare etc. Astfel, spațiile verzi își păstrează funcțiile ecologice și devin mai reziliente în fața schimbărilor climatice.

Legături ecologice și habitat pentru faună:

Soluția de proiectare va propune conexiuni ecologice între diferitele zone ale parcului, între parc și malul Mureșului, precum și de-a lungul brațului mort sau a canalului. Acestea vor facilita mobilitatea speciilor și vor susține funcționarea ecosistemelor.

Brațul Mort al Mureșului

Zona va fi integrată ca spațiu de recreere, însă într-o manieră care să respecte funcțiile ecologice. Vegetația densă se recomandă a fi păstrată ca habitat natural cu acces limitat, iar spațiile mai deschise pot fi destinate circulației ușoare, educației ecologice sau relaxării. Prin această diferențiere funcțională, peisajul își păstrează valoarea naturală, oferind în același timp beneficii comunității.

Se vor prevedea măsuri de protecție a habitatelor valoroase și se va asigura corelarea cu proiectul „Apele Române”, pentru asigurarea continuității longitudinale a cursului de apă la nivelul albiei. Debitul de tranzit la nivelul normal de retenție pe Canalul Turbinei și Brațul Mort este de 20mc/s, în timp ce debitul maxim tranzitabil este de 56mc/s.

Accesul la apă va fi facilitat prin puncte special amenajate iar pentru observarea faunei se vor concepe amenajări specifice.

Rețeaua de alei va fi adaptată specificului natural al zonei, completată cu parcaje pentru biciclete și două noi traversări velo-pietonale peste Brațul Mort, ținând cont și de proiectul de amenajare a pistei velo pe digul de pe mal sudic (conform Anexei 8.2). Traversările velo-pietonale vor fi structuri lejere care nu se vor impune vizual în cadrul natural, vizând un impact fizic și ecologic minimal. Conectivitatea va fi consolidată și printr-o subtraversare sau supra-traversare a căii ferate spre strada Tamás Ernő.

Iluminatul va fi prevăzut exclusiv în scop de siguranță, fără a se extinde peste apă și fără a lumina coronamentul arborilor.

Cerințe specifice pentru malul stâng:

Se va amenaja o alee pietonală și o pistă funcțională pentru biciclete între Strada Barajului și Strada Insulei.

Va fi creat un spațiu verde destinat comunității din cartierul de locuințe colective Ady Endre.

Cerințe specifice pentru malul drept:

Se va amenaja o alee între zona hotelului Black Lord și Strada Insulei.

Se vor asigura legături pietonale directe cu zona Hipodrom.

Cerințe specifice pentru vegetație și biodiversitate:

Păstrarea și plantarea arborilor:

Arborii existenți vor fi conservați pentru rolul lor esențial în menținerea microclimatului specific. Se vor propune arbori nativi adaptați zonelor umede – precum *Alnus sp.*, *Fraxinus sp.*, *Salix sp.* sau *Populus sp.* – care să asigure atât umbrirea naturală a apei, cât și habitat pentru pești și păsări. Totodată, se recomandă păstrarea arborilor căzuți în apă ca elemente de biodiversitate și integrarea pomilor fructiferi rămași din fostele grădini (*Malus sp.*, *Prunus domestica*, *Juglans regia*), ce pot furniza hrană pentru faună și valoare peisajeră.

Paleta vegetală și biodiversitatea:

Paleta de specii va fi concepută pentru a sprijini fauna pe toate nivelurile vegetale: arbori, arbuști, acoperitori de sol. Se vor utiliza amestecuri de plante erbacee perene și pajiști înflorite, cu rol în creșterea biodiversității. Se vor utiliza specii autohtone, native, specifice pentru întărirea caracterului natural al amenajării. Nu sunt dorite inserții de specii vegetale considerate invazive, străine locului.

Restricționări specifice:

Nu se acceptă modificări sau afectări ale proiectelor complementare în curs de implementare prevăzute în Anexa 8.1 și 8.2 (refacerea continuității longitudinale a cursului apei, respectiv amenajarea pistei velo pe digul de mal stâng).

Pârâul Pocloș

Pe malul stâng al pârâului se va amenaja o alee pietonală și o pistă funcțională pentru biciclete, care să asigure continuitatea traseelor de mobilitate alternativă. Legătura cu zonele adiacente și cu centrul orașului va fi consolidată printr-o subtraversare sau supra-traversare a căii ferate și prin racordarea la potențiala conexiune de pe Strada Pârâului către Strada Libertății.

Restricționări specifice:

Nu se permite reducerea secțiunii albiei, în particular nu se permit structuri noi de susținere (stâlpi/ziduri) în albie.

Malul Mureșului

Pe malul stâng al râului, între Strada Barajului și cartierul Alea Carpați, se va amenaja o alee pietonală și o pistă funcțională pentru biciclete, cu posibilitatea completării profilului Străzii Insulei pe anumite tronsoane unde este necesar, în corelare și cu amenajările propuse în zona adiacentă Hipodromului. Aceste amenajări și treceri vor fi concepute astfel încât să funcționeze și în faza inițială, până la devierea traficului greu pe viitoare centură ocolitoare a orașului, cât și ulterior. În zona nordică, sub podul rutier peste Mureș, se va regândi profilul Străzii Insulei pe tronsonul adiacent malului astfel încât să se asigure continuitatea traseelor pietonale și velo până la alea de pe dig din cartierul Alea Carpați. Rețeaua de alei va fi configurată ținând cont de restricțiile impuse de zona inundabilă.

Accesul la apă va fi facilitat prin puncte dedicate și prin pontoane care să permită activități recreative și sportive nemotorizate. Se va putea include un pavilion de mici dimensiuni, destinat vestiarelor, grupurilor sanitare și spațiilor de depozitare aferente acestor activități.

Iluminatul artificial va fi permis doar în limite care să nu afecteze suprafața apei.

Cerințe specifice pentru vegetație și biodiversitate:

Plantarea de arbori și arbuști autohtoni:

Pentru creșterea diversității habitatelor și îmbunătățirea confortului ambiental, se recomandă plantarea de arbori și arbuști exclusiv din specii autohtone.

Plantarea în zona inundabilă:

În spațiul dintre dig și apă se pot introduce plantații de arbori și arbuști, cu condiția respectării fluxului natural al apei. Amplasarea trebuie să asigure o distanță suficientă între elemente pentru a permite tranzitarea apei în perioadele de viitură, după modelul existent în amonte de pod.

Gestionarea vegetației ierboase:

Având în vedere că vegetația erbacee este sensibilă la secetă, se recomandă soluții de diversificare a acesteia pentru a reduce vulnerabilitatea la perioade de secetă și pentru a spori stabilitatea ecologică a malului.

Restricționări specifice:

Nu este acceptată excavarea sau diminuarea secțiunii digului. Eventualele alei pe coronamentul digului, sau a rampelor de acces spre acestea, se vor realiza prin material adăugat suplimentar.

În zona inundabilă dintre dig și apă sunt admise doar intervenții paralele cu digul, care să nu afecteze curentul apei și să nu creeze obstacole în caz de viitură.

Se va păstra o zonă de protecție de minimum 300 m în amonte de baraj, în care nu sunt permise intervenții pe luciul apei.

Nu sunt permise intervenții care ar putea compromite lucrările de consolidare a malului.

Pentru eventualele structuri plutitoare, accesul la ponton este permis exclusiv de deasupra/din exteriorul lucrărilor de apărare de mal aflate în contact cu apa.

3.2.2. Obiectivul de investiții 2: Parcul Municipal

Cerințe pentru întreg arealul zonei:

Amenajarea va integra funcțiunile sportive și culturale existente (patinoar, sală polivalentă, sediul TVR, cluburi sportive și anexe, diversele terenuri de sport, skatepark etc.) și va prevedea reorganizarea spațială a zonelor verzi, a zonelor de

agrement și a echipamentelor recreative (locuri de joacă, mese de ping-pong, fântâni, pergole etc.), astfel încât să fie distribuite coerent, accesibile și armonizate cu structura spațială și traseele pietonale nou propuse. În ceea ce privește re poziționarea terenurilor sportive (baschet, handbal, tenis), aceasta se poate face doar acolo unde se justifică strategic. Pentru terenurile de tenis din sud, adiacente căii ferate, se permite reducerea numărului acestora de la 5 (în prezent degradate) la 3 și implicit re poziționarea.

Se va optimiza organizarea spațială a suprafețelor pietonale, a celor pentru bicicliști, a circulațiilor auto și a locurilor de parcare la sol (se va păstra numărul total de 630 locuri existente la nivelul obiectivelor 1 și 2 considerate împreună, dar modul de redistribuire a acestora este la libera alegere a concurenților pe arealul celor două obiective). Se vor prevedea și parcaje pentru biciclete.

Se vor prevedea zone de debarcare pentru autocare în proximitatea clădirilor sau funcțiunilor importante, iar amplasarea unei parări pentru autocare va fi lăsată la latitudinea concurenților în cadrul obiectivelor 1 și 2 considerate împreună, cu condiția integrării acesteia în ansamblul funcțional și peisagistic al arealului.

Legăturile cu Zona Hipodrom vor fi ameliorate prin conceperea de sub- sau supra-traversări velo-pietonale ale căii ferate (a se vedea și cap. 3.2.1).

Se vor amenaja o alee pietonală și o pistă funcțională pentru biciclete pe întreaga lungime a obiectivului de la zona Hipodrom (Strada Insulei) și zona Aleea Carpați (Strada Călărașilor), asigurând continuitatea mobilității alternative și conectivitatea cu traseele existente sau propuse. Aceste trasee vor fi concepute astfel încât să deservească atât circulația zilnică, cât și activitățile recreative, oferind puncte de acces multiple și locuri de parcare pentru biciclete. Se vor lua în calcul pentru aceste trasee atât spațiile din lungul canalului Turbinei cât și strada Uzinei, a cărei profil poate fi reconfigurat.

Se vor introduce suprafețe permeabile și semipermeabile în zonele de circulație și de recreere, cu soluții naturale de retenție a apelor pluviale (grădini de ploaie, alveole verzi, rigole permeabile). Aceste măsuri vor contribui la gestionarea sustenabilă a apei, la reducerea efectului de insulă de căldură și la integrarea peisagistică a zonei.

Sistemul de iluminat public va fi adaptat la specificul traseelor și al spațiilor propuse, respectând obiectivele ecologice de ansamblu. Corpurile de iluminat vor fi eficiente energetic, cu orientare controlată, pentru a asigura siguranța utilizatorilor și pentru a limita poluarea luminoasă.

Mobilierul urban va fi diversificat (bănci, coșuri de gunoi, pergole, mese de picnic, suporturi pentru biciclete, cișmele cu apă potabilă, etc), amplasat strategic, atât în zonele de repaus, cât și de-a lungul traseelor de circulație. Mobilierul va fi integrat armonios în peisaj și adaptat atât utilizatorilor individuali, cât și grupurilor.

Zona va fi echipată cu dotări pentru joacă, calibrate pentru diferite categorii de vârstă și niveluri de activitate. Locurile de joacă vor fi concepute cu grad ridicat de flexibilitate, intercalate cu zone de relaxare și vegetație, iar echipamentele sportive vor susține activități recreative de mică amploare (fitness urban, mese de ping-pong, mini-terenuri multifuncționale).

Acolo unde este posibil, se vor elimina sau se vor regândi soluțiile de împrejmuire, vizând îmbunătățirea accesibilității și permeabilității vizuale și fizice, dar respectând în același timp cerințele de siguranță. Se recomandă utilizarea unor împrejurări naturale (garduri vii, cordoane de arbuști) sau a unor soluții minimale, care să delimiteze spațiile funcționale (precum terenurile sportive individuale) fără a fragmenta peisajul.

Proiectul va integra soluții care să permită folosirea parcului în scenarii diverse, atât cotidiene, cât și pentru evenimente speciale, în sezon estival și în sezonul de iarnă. Spațiile vor fi gândite cu un grad ridicat de flexibilitate, pentru a răspunde deopotrivă activităților de zi cu zi și manifestărilor culturale, sportive sau comunitare.

Se vor lua în considerare eventuale puncte de acces la cursul de apă al Canalului Turbinei, respectând totodată corelarea cu proiectul Apele Române vizând asigurarea continuității longitudinale la nivelul albiei.

În punctele strategice, se vor asigura eventuale traversări velo-pietonale necesare peste Canalul Turbinei.

Cerințe pentru vegetație și biodiversitate:

Păstrarea și diversificarea vegetației existente:

Se recomandă menținerea arborilor maturi și a exemplarelor valoroase existente, care au atât rol peisajier, cât și funcții ecologice majore (umbră, microclimat, habitat pentru păsări și insecte). Totodată trebuie ținut cont că în anumite situații aceștia pot fi eliminați dacă starea fitosanitară înaintea începerii șantierului arată că aceștia constituie un impediment major în folosirea în siguranță a spațiului public, de exemplu în zona din jurul stadionului sau a altor infrastructuri publice intens folosite. Se vor utiliza cu precădere specii autohtone, native, specifice habitatelor caracteristice, dar și specii adaptate/pretabile locului, având ca obiectiv sporirea diversității floristico-arboricolă și întărirea caracterului natural al amenajării dar și rezistența la schimbările climatice. Nu sunt dorite inserții de specii vegetale considerate invazive, străine locului.

Eliberarea solului din jurul arborilor:

Se recomandă îndepărtarea suprafețelor impermeabile (beton, asfalt, dale compacte) din jurul arborilor și înlocuirea lor cu substrat permeabil. Măsura permite infiltrarea apei, aerarea solului și protejarea sistemului radicular, contribuind la sănătatea și longevitatea arborilor.

Paleta vegetală și biodiversitatea:

Paleta de specii va fi concepută pentru a sprijini fauna pe toate nivelurile vegetale:

arbori, arbuști, acoperitori de sol. Se vor utiliza amestecuri de plante erbacee perene și pajiști înflorite, cu rol în creșterea biodiversității.

Gestionarea sustenabilă a spațiilor verzi:

Se recomandă formularea și aplicarea de soluții de întreținere sustenabilă a spațiilor verzi, bazate pe reducerea suprafețelor de gazon intens întreținute, favorizarea vegetației autohtone și adaptate climatic, utilizarea substraturilor permeabile, limitarea zonelor care necesită irigare etc. Astfel, spațiile verzi își păstrează funcțiile ecologice și devin mai reziliente în fața schimbărilor climatice.

Restricționări:

Nu vor fi afectate accesele clădirilor și funcțiunilor adiacente.

Nu se acceptă modificări sau afectări ale proiectelor complementare în curs de implementare prevăzute în Anexa 8.1 și 8.5 (refacerea continuității longitudinale a cursului apei, respectiv amenajarea skate-park-ului).

3.2.3. Obiectivul de investiții 3: Zona Alea Carpați - Canal Turbinei

Cerințe pentru întreg arealul zonei:

Pe ambele maluri ale Canalului Turbinei se vor amenaja alei de promenadă pietonală și piste funcționale pentru biciclete. Acestea pot presupune reconsiderarea profilului stradal al Aleii Carpați, însă fără reducerea numărului de benzi auto.

Se vor prevedea traversări suplimentare peste Canalul Turbinei, accesibile și pentru bicicliști.

Accesul la cursul de apă va fi facilitat prin puncte dedicate. În acest sens, eventualele modificări ale malurilor vor fi punctuale și strategice.

Se va realiza corelarea cu proiectul „Apele Române”, pentru menținerea continuității longitudinale a albiei.

Iluminatul artificial va fi limitat și orientat exclusiv spre zonele de circulație, pentru protejarea faunei nocturne și păstrarea calității habitatelor acvatice.

Mobilierul urban va fi diversificat (bănci, coșuri de gunoi, mese de picnic, suporturi pentru biciclete, cișmele cu apă potabilă etc), amplasat strategic, atât în zonele de repaus, cât și de-a lungul traseelor de circulație. Mobilierul va fi integrat armonios în peisaj și adaptat atât utilizatorilor individuali, cât și grupurilor.

Cerințe pentru vegetație și biodiversitate:

Păstrarea vegetației existente:

Vegetația ripariană deja instalată pe malurile Canalului Turbina trebuie menținută. Arborii maturi și tufărișurile existente oferă stabilitate solului și valoare ecologică, fiind elemente esențiale pentru consolidarea malurilor și reducerea eroziunii.

Îndepărtarea vegetației se va face doar acolo unde este absolut necesar pentru acces sau siguranță.

Paleta vegetală și biodiversitatea:

Se recomandă utilizarea exclusivă a speciilor autohtone caracteristice zonelor umede și de luncă (*Salix sp.*, *Alnus sp.*, *Populus sp.*, *Fraxinus sp.*), pentru a asigura atât consolidarea naturală a malurilor, cât și crearea de habitate diversificate. Introducerea stratului arbustiv și a vegetației ierboase rezistente la umiditate contribuie la diversitatea biologică și la menținerea unui microclimat favorabil.

Legături ecologice și habitat pentru faună:

Canalul Turbina are rolul unei coridoare ecologice liniare. Vegetația de mal și arborii plantați trebuie să asigure continuitatea habitatelor pentru păsări, lilieci și insecte. Se pot utiliza insule plutitoare sau plantații locale pe sectoare punctuale, însă acestea vor fi introduse cu măsură, evitând încărcarea excesivă a luciului de apă și păstrând vizibilitatea cursului canalului.

Restricționări:

Nu se acceptă modificări sau afectări ale proiectelor complementare în curs de implementare prevăzute în Anexa 8.1 și 8.4 (refacerea continuității longitudinale a cursului apei, respectiv amenajarea accesului la viitorul pod peste Mureș din continuitatea străzii Zăgazului).

În zona fostului ștrand, din cauza accesului la stăvilarul de la centrala electrică, malul de beton trebuie menținut sau înlocuit cu lucrări de protecție similare.

Nu sunt agreate promenadele plutitoare pe Canalul Turbinei.

4. PIESE CERUTE

4.1. PROPUNEREA FINANCIARĂ

Propunerea financiară pentru serviciile detaliate în Anexa 2.3.2. (Descrierea serviciilor și termenelor contractate) se va întocmi conform Anexei. 2.3.1. (Model Propunere Financiară). Propunerea financiară va avea valorile exprimate în lei și nu va depăși plafonul maxim estimat pentru costurile de proiectare. Propunerea financiară va face parte din baza de negociere pentru încheierea contractului de servicii de proiectare cu câștigătorul concursului.

Se vor avea în vedere prevederile punctului 4.2.8 al Regulamentului referitoare la negociere. Negocierea va avea ca subiect prețul și durata de execuție. Negocierea poate fi făcută doar în sensul micșorării valorilor propuse, nu al creșterii acestora.

Negocierea nu poate avea ca subiect soluția de arhitectură.

4.2. PROPUNEREA TEHNICĂ / PLANȘE DE CONCURS

Proiectele se vor prezenta pe 4 (patru) planșe, format A0 extins la 1500mm (841x1500mm), paginate vertical (portret), din hârtie albă, ne-cașerate pe suport rigid, având indicate nordul, scara reprezentărilor și titlul elementelor prezentate.

În cazul în care concurenții aleg ca planurile să fie rotite, acestea vor fi rotite în toate reprezentările și pe toate panourile la același unghi față de nord, indiferent de scara sau tipul planului. Planurile vor conține limita de intervenție, marcarea accesurilor și cotele de nivel relevante.

Perspectivile detaliate în cadrul obiectivelor 1, 2 și 3 vor prezenta ambianța amenajărilor propuse în anotimpuri diferite.

Textele explicative, altele decât legendele și titlurile imaginilor, nu vor depăși 1000 de cuvinte, vor fi redactate la dimensiunea caracterului de 12pt și vor fi aranjate convenabil pe cele 4 planșe. Textele explicative vor descrie succint:

- conceptul și motivația deciziilor punctuale pentru o rezolvare sau alta
- strategia de plantare, motivarea pentru sortimentul vegetal ales, atitudinea față de vegetația existentă
- strategia de gestiune a apelor de suprafață cu argumentarea soluției alese
- conceptul de sustenabilitate al investiției inițiale, al administrării și evoluției sale în timp.

Pieșele desenate, cerute, vor fi grupate după cum urmează:

Planșa 1: Prezintă conceptul de amenajare peisajeră și urbană pentru zona dedicată concursului pentru toate cele trei obiective împreună, de la Râul Mureș până la Canalul Turbinei și Brațul Mort al Mureșului, în relație cu contextul urban și natural existent.

- **Un plan de situație, scara 1:3500**, care să cuprindă întreaga zonă dedicată concursului (conform anexa 6.1 Plan suport – limite de concurs);
- Schema componentelor ansamblului verde-albastru: cadrul peisajer și spațiile existente și propuse pentru formarea unui tot unitar în relație cu orașul și Râul Mureș.
- Schema accesibilitate pietonală, pentru biciclete, transport public și mobilitate auto (inclusiv evidențierea clară a amplasării și numărului de parări din zona de intervenție)
- Schema gestiunii apelor pluviale

Planșele 2 și 3 : Detaliază Obiectivul 1: zona Hipodrom, malul Mureșului, Brațul Mort al Mureșului.

- **Un plan de ansamblu, scara 1:1750**, la cota solului și a parterelor clădirilor care surprinde întreaga zonă dedicată Obiectivului 1. Se vor prezenta:
 - o punctele de acces, modul de organizare a circulației pe parcelă;
 - o relaționarea noului parc cu străzile limitrofe, modul de amenajare / ierarhizare a spațiilor rezultate.
 - o amplasamentul micilor funcțiuni și pavilioane adiacente amenajărilor peisajere
 - o structura proiectului peisajer: aliniamente și grupuri de arbori, vegetația propusă și existentă (marcate diferențiat) etc.
 - o zonele de parcare propuse
 - o traseele posibile pentru concursurile hipice
 - o tipurile de suprafețe reprezentate distinct (vegetale, minerale, de apă, etc), cu culori diferite (nu nuanțe ale aceleiași culori)
- **Planuri de detaliu, scara 1:500**, cu materializarea tipologiilor spațiale propuse pentru Obiectivul 1 în zonele strategice precum zonele centrale, zonele de legătură cu contextul, etc. Numărul și cadrulul acestora este la alegere în funcție de proiectul propus, dar nu vor depăși suprafața însumată de 5ha.
- **Planuri și secțiuni, scara 1:200**, care detaliază una din dotările aferente parcului, construcții adăpostind funcțiuni din cadrul Obiectivului 1.
- **O secțiune transversală, scara 1:200**, care prezintă noile intervenții în zona Brațului Mort al Mureșului. Cadrulul este la alegere în funcție de proiectul propus. Poziția va fi marcată pe planurile 1:1750, cu indicarea denumirii.
- **O secțiune transversală, scara 1:200**, care prezintă noile intervenții în zona Hipodrom. Cadrulul este la alegere în funcție de proiectul propus. Poziția va fi marcată pe planurile 1: 1750, cu indicarea denumirii.
- **O secțiune transversală, scara 1:200**, care prezintă noile intervenții în zona malului Mureșului. Cadrulul este la alegere în funcție de proiectul propus. Poziția va fi marcată pe planurile 1: 1750, cu indicarea denumirii.
- O perspectivă la nivelul ochiului în zona Brațului Mort care va pune în evidență intervențiile propuse

- O perspectivă la nivelul ochiului în zona actualului Hipodrom care va pune în evidență intervențiile propuse în spațiile considerate reprezentative de către concurent.
- O perspectivă la nivelul ochiului în zona malului Mureșului care va pune în evidență intervențiile propuse.
- Schema de plantare și atitudinea față de vegetația existentă
- Schema de mentenanță a suprafețelor vegetale

Planșa 4: Detaliază Obiectivul 2 - zona Parcului Municipal și Obiectivul 3 - Canalul Turbinei

- Un plan de ansamblu, scara 1:1750 cu întreaga zonă dedicată Obiectivelor 2 și 3 sau două planuri distincte cu fiecare obiectiv realizat(e) la cota solului și a parterelor clădirilor. Se vor prezenta:
 - o punctele de acces, modul de organizare a circulației pe parcelă;
 - o relaționarea cu străzile limitrofe, modul de amenajare / ierarhizare a spațiilor rezultate.
 - o amplasamentul micilor funcțiuni și pavilioane adiacente amenajărilor peisajere
 - o structura proiectului peisajer: alinamente și grupuri de arbori, vegetația propusă, vegetația existentă (reprezentate diferențiat) etc.
 - o zonele de parcare propuse
 - o tipurile de suprafețe reprezentate distinct (vegetale, minerale, de apă, etc), cu culori diferite (nu nuanțe ale aceleiași culori)
- **Planuri de detaliu, scara 1:500**, cu materializarea tipologiilor spațiale propuse pentru Obiectivul 2 și Obiectivul 3 în zonele strategice precum zone centrale, zone de legătură cu contextul, etc. Numărul și cadrul acestora este la alegere în funcție de proiectul propus, dar nu vor depăși suprafața însumată de 3ha.
- **Planuri, fațade, secțiuni, scara 1:200**, care detaliază una din dotările aferente amenajării, construcții adăpostind funcțiuni din cadrul Obiectivelor 2 și 3.
- **O secțiune transversală, scara 1:200**, care prezintă noile intervenții în zona Parcului Municipal. Cadrul este la alegere în funcție de proiectul propus. Poziția va fi marcată pe planurile 1:1750, cu indicarea denumirii.
- **O secțiune transversală, scara 1:200**, care prezintă noile intervenții în zona Canalului Turbinei. Cadrul este la alegere în funcție de proiectul propus. Poziția va fi marcată pe planurile 1:1750, cu indicarea denumirii.
- O perspectivă la nivelul ochiului în zona Parcului Municipal care va pune în evidență intervențiile propuse prin proiect în spațiile considerate reprezentative de către concurent.
- O perspectivă la nivelul ochiului în zona Canalului Turbinei care va pune în evidență intervențiile propuse prin proiect în spațiile considerate reprezentative de către concurent.
- Schema de plantare și atitudinea față de vegetația existentă
- Schema de mentenanță a suprafețelor vegetale

5. CRITERII DE EVALUARE

Punctajul maxim este 100 puncte, ponderile criteriilor fiind explicitate detaliat după cum urmează:

A. SATISFACEREA CERINȚELOR FUNCȚIONAL, TEHNICE, PEISAJERE ȘI ARHITECTURALE – 60% din evaluarea finală (maxim 60 puncte)

Evaluează pe o scară de la 1 la 60 respectarea cerințelor minimale cerute prin tema de concurs. Se calculează prin suma punctelor acordate de juriu pentru următoarele aspecte:

A1. Criteriul peisagistic – ecologic – sustenabil – maxim 30 puncte

Criteriul evaluează capacitatea soluției propuse de a utiliza resursele geografice și peisajere locale și de a contribui la reziliența climatică urbană. Pentru evaluarea criteriului vor fi luate în considerare mai multe aspecte, precum:

- folosirea, protejarea și potențarea elementelor geografice și peisajere existente: vegetație, habitate, topografie, hidrologie, zone umede
- corelarea propunerilor vegetale cu condițiile locale de climă
- plus-valoarea ecologică a comunităților de plante propuse
- contribuția la reducerea insulei de căldură urbană - gradul de acoperire cu coroane de arbori și alte soluții bazate pe natură
- conectivitatea intervențiilor verzi-albastre propuse cu rețeaua verde existentă

A2. Criteriul funcțional – maxim 15 puncte

Criteriul evaluează capacitatea soluției propuse de a răspunde exigențelor funcționale în termen de:

- eficiența și siguranța deplasărilor pietonale și bicicliste
- eficiența și siguranța în exploatare
- versatilitatea și capacitatea de adaptare a propunerilor la modificările de context, optimizarea utilizării spațiilor (schimbări funcționale sau desfășurarea unor activități în funcție de momentele zilei sau anului); capacitatea de a forma secvențe (zonale) funcționale; adaptarea detaliilor și finisajelor la nevoile specifice fiecărui program/ fiecărei funcțiuni
- corelarea funcțiunilor între ele pentru a nu se influența negativ sau perturba reciproc pe timpul exploatării
- accesibilitate pentru toate tipurile de abilități și grupe de vârstă pentru funcțiunile propuse în aria de intervenție precum și pentru cele existente pe limita de intervenție
- rezolvarea specifică a unităților/zonelor funcționale propuse pentru toate activitățile propuse

A3. Criteriul tehnic și de gestiune – maxim 10 puncte

- caracteristicile soluțiilor prezentate din punct de vedere al rezistenței, durabilității și întreținerii în timp, utilizarea Soluțiilor Bazate pe Natură, satisfacerea

standardului nZEB

- calitatea detaliilor și fezabilitatea soluțiilor
- gradul de gestiune diferențiată a suprafețelor plantate (sau construite), astfel încât utilizarea intensă a unor zone limitate din parc să fie contrabalansată de o gestiune minimală pentru alte suprafețe generoase, lăsate să se dezvolte aproape integral natural
- folosirea unor standarde de plantare diferite pentru a calibra corect investiția inițială cu necesitatea existenței unor zone cu atmosferă clară, încă de la început.

A4. Criteriul Financiar – maxim 5 puncte

Se evaluează încadrarea în plafonul financiar maximal pentru serviciile de proiectare indicat în documentația de concurs.

Neîncadrarea în plafonul maxim de cost conduce la descalificarea proiectului.

Pentru încadrarea în plafonul indicat prin prețul cel mai mic, se acordă punctajul maxim (5 puncte); pentru alte prețuri, punctajul se acordă proporțional.

$$P(n) = [\text{Pret}(\text{min}) / \text{Pret}(n)] \times 5 \text{ pct}$$

Punctajul ($P(n) = \text{max. } 5 \text{ pct.}$) se acordă astfel:

- a) Pentru cel mai scăzut dintre preturi oferite (notat $\text{Pret}(\text{min})$) se acordă 5 pct.
- b) Pentru celelalte preturi oferite (notate $\text{Pret}(n)$), punctajul $P(n)$ se calculează proporțional, astfel:

$$P(n) = [\text{Pret}(\text{min}) / \text{Pret}(n)] \times 5 \text{ pct}$$

Algoritm de calcul – media aritmetica a punctelor acordate de juriu pentru fiecare factor devine nota juriului pentru proiectul respectiv.

Algoritm de calcul pentru punctul A – Cerințe minimale:

$$A = A1 + A2 + A3 + A4 = 60 \text{ puncte}$$

B. VALOAREA ARHITECTURAL-ARTISTICĂ ADĂUGATĂ A INTERVENȚIEI PROPUSE – 40% din evaluarea finală (maxim 40 puncte)

Evaluează pe o scară de la 1 la 40 valoarea arhitectural-peisajer-artistică a soluției propuse. Se calculează prin suma punctelor acordate de juriu pentru următoarele aspecte:

B1. Modul de integrare și relaționare cu mediul construit învecinat și cu orașul în ansamblu, respectiv contribuția la calitatea urbană atât în interiorul și exteriorul limitelor de intervenție – maxim 15 puncte

Criteriul evaluează capacitatea spațiilor verzi propuse prin proiect de a se integra și de a relaționa cu mediul construit învecinat și cu orașul în ansamblu, respectiv

capacitatea acestora de a contribui la calitatea urbană atât în cadrul limitelor de intervenție cât și în exteriorul lor.

B2. Caracterul spațiilor verzi și atmosfera generală în urma intervenției propuse – maxim 15 puncte

Criteriul evaluează calitățile amenajării rețelei de spații verzi – albastre, capabile de a genera valori estetice proprii și proprii proiectului, care să conducă în același timp către noi moduri de prețuire a patrimoniului natural, noi moduri de apreciere a peisajului și noi moduri de înțelegere a spațiului public.

B3. Calitatea și claritatea reprezentării ideilor astfel încât să ilustreze capacitatea concurentului de a pune în operă proiectul propus – maxim 10 puncte

Criteriul evaluează calitatea și claritatea reprezentării soluțiilor și ideilor, respectiv măsura în care concurentul demonstrează capacitatea și experiența profesională de a pune în operă aceste soluții propuse prin proiect.

Algoritm de calcul - media aritmetica a punctelor acordate de juriu pentru fiecare factor devine nota juriului pentru proiectul respectiv.

Algoritm de calcul pentru punctul B – Valoarea adăugată: $B = B1 + B2 + B3 = 40$ puncte

Nota finala o reprezintă suma notelor acordate pentru fiecare factor.

Algoritmul de calcul pentru evaluarea finală (maxim 100 puncte posibile):

$A+B = 60 + 40 = 100$ (maxim)

Consilieri profesionali,

Arh. Mircea Munteanu,

Arh. Cristian Panaite,

Arh. Peisagist Ana Horhat

Coordonator Concurs,

arh. Mirona CRĂCIUN

Aprobat,

Primăria Municipiului Târgu Mureș

PRIMAR,
Soós Zoltán

ARHITECT ȘEF,
Miheș Florina Daniela